

RADIOVÝ KOMUNIKAČNÍ SYSTÉM
Wireless M-BUS

WB169-R4B

Revize 2.0

Obsah

1 Úvod	1
1.1 Komunikační protokol Wireless M-BUS	1
1.2 Použití modulu	1
1.3 Mechanické vlastnosti a napájení	2
2 Přehled technických parametrů	3
3 Konfigurace modulu	4
3.1 Konfigurace modulu pomocí konfiguračního kabelu	4
3.1.1 Připojení modulu k počítači	4
3.1.2 Použití programu „PuTTY” pro konfiguraci modulu	4
3.1.3 Obecná pravidla pro konfiguraci modulu pomocí konfiguračního kabelu	6
3.2 Instalace ovladače pro převodník USB-CMOS	6
3.3 Nastavení parametrů modulu WB169-R4B konfiguračním kabelem	7
3.3.1 Výpis konfiguračních parametrů modulu	7
3.3.2 Zobrazení souhrnu konfiguračních příkazů („HELP”)	8
3.3.3 Příkazy skupiny „System commands” pro diagnostiku zařízení	10
3.3.4 Příkazy pro nastavení měřidel M-Bus	12
3.3.5 Příkazy pro nastavení měřidel IEC 62056 („OPTO”)	14
3.3.6 Příkazy pro nastavení měřidel s protokolem Modbus	19
3.3.7 Příkazy skupiny „Configuration“ pro zapsání konfigurace a reset modulu	24
3.3.8 Příkazy skupiny „Modem commands“ pro konfiguraci radiového vysílače	25
3.3.9 Přehled konfiguračních parametrů modulu	27
3.4 Struktura datové zprávy modulu	29
4 Provozní podmínky	31
4.1 Obecná provozní rizika	31
4.1.1 Riziko mechanického a elektrického poškození	31
4.1.2 Riziko předčasného vybití vnitřní baterie	31
4.1.3 Riziko poškození nadměrnou vlhkostí	31
4.2 Stav modulů při dodání	32
4.3 Skladování modulů	32
4.4 Bezpečnostní upozornění	32
4.5 Ochrana životního prostředí a recyklace	32
4.6 Montáž modulů	32
4.7 Výměna modulů a výměna měřiče	34
4.8 Demontáž modulu	35
4.9 Kontrola funkčnosti modulu	35
4.10 Provozování modulu WB169-R4B	36
5 Zjišťování příčin poruch	37
5.1 Možné příčiny poruch zařízení	37
5.1.1 Poruchy napájení	37
5.1.2 Poruchy systému	37
5.1.3 Poruchy vysílače a přijímače	37
5.1.4 Poruchy komunikace po datové sběrnici	38
5.2 Postup při určení příčiny poruchy	39
6 Závěr	39

Seznam tabulek

1	Přehled technických parametrů modulu WB169-R4B	3
2	Přehled konfiguračních parametrů modulu WB169-R4B	28
3	Struktura hlavičky zprávy Wireless M-BUS modulu WB169-R4B	29
4	Popis proměnných v datovém bloku informační zprávy modulu WB169-R4B	29

Seznam obrázků

1	Vzhled modulu WB169-R4B	2
2	Zobrazení převodníku USB-CMOS ve „správci zařízení“ systému Windows	4
3	Konfigurace modulu přes USB port počítače	5
4	Nastavení terminálu pro komunikaci po sériové lince	5
5	Otevřené terminálové okno pro konfiguraci modulu sériovou linkou	5
6	Zobrazení konvertoru bez driveru ve „správci zařízení“ systému Windows	6
7	Zobrazení zprávy modulu WB169-R4B pomocí analyzátoru <i>WMBUS RFAN1</i>	30
8	Sestava modulu WB169-R4B s prutovou anténou	33
9	Rozmístění elementů desky plošného spoje modulu WB169-R4B	33
10	Příklad zobrazení tabulky „Radar“ brány WB169-RFE	36

1 Úvod

Tento dokument popisuje možnosti nastavení (konfigurace) radiového modulu WB169-R4B, který slouží pro snímání stavu měřičů spotřeby (elektroměrů, plynoměrů, kalorimetrů...) s výstupním fyzickým rozhraním typu RS-485 a k radiovému přenosu informací o aktuálním náměru měřičů spotřeby prostřednictvím radiových zpráv standardního komunikačního protokolu Wireless M-BUS (tzv. „dálkové odečítání spotřeby“). WB169-R4B pracuje buďto v jednosměrném komunikačním módu N1, nebo v obousměrném komunikačním módu N2. V obou komunikačních módech vysílá modul v pravidelných intervalech informační zprávy typu „User Data“ a nadřazené zařízení „Master“ tyto zprávy přijímá. V obousměrném („bidirectional“) komunikačním módu N2 je možné využít i zpětný kanál od zařízení „Master“, přes který může modul WB169-R4B přijímat zprávy typu „Request“ s požadavky na změnu jeho nastavení.

1.1 Komunikační protokol Wireless M-BUS

Wireless M-BUS je komunikační protokol popsáný mezinárodními standardy EN 13757-4 (fyzická a linková vrstva) a EN 13757-3 (aplikační vrstva), který je určený především pro radiový přenos dálkových odečtů hodnot z měřičů spotřeby a čidel. Protokol Wireless M-BUS (dále jen „WMBUS“) vychází z definice standardu M-BUS (přebírá ze standardu M-BUS aplikační vrstvu – tj. popis kódování dat), je však uzpůsoben pro přenos dat prostřednictvím radiového signálu.

Komunikace protokolem WMBUS probíhá způsobem Master-Slave, kde „Master“ je zařízení, které data sbírá, „Slave“ je zařízení, které data poskytuje (integrováný nebo externí radiový modul, který přenáší data z měřiče/čidla). Komunikační protokol WMBUS definuje několik módů komunikace (jednosměrných i obousměrných). V jednosměrném komunikačním módu zařízení „Slave“ pouze vysílá v pravidelných intervalech informační zprávy typu „User Data“ a zařízení „Master“ tyto zprávy přijímá. V obousměrném („bidirectional“) komunikačním módu je navíc možné využít i zpětný kanál od zařízení „Master“ k zařízení „Slave“, kterým lze zaslat zařízení typu „Slave“ zprávy typu „Request“, které mohou kupříkladu obsahovat požadavek na změnu konfigurace zařízení „Slave“.

Komunikační protokol WMBUS částečně podporuje opakování zpráv („repearting“). Není-li možný příjem od některého zařízení typu „Slave“ z důvodu nedostatečné úrovně radiového signálu, radiové zprávy může jednou znovu vyslat („opakovat“) vyčleněný prvek radiové sítě (opakovač, nebo jiný radiový modul typu „Slave“ s touto funkcí). Takto zopakovaná zpráva se označí tak, aby se již podruhé neopakovala a nedošlo k nekontrolovanému opakování zpráv v síti.

1.2 Použití modulu

Modul WB169-R4B je určen k dálkovému odečítání elektronických měřičů spotřeby (elektroměrů, plynoměrů, kalorimetrů), které jsou vybaveny datovým výstupem pro připojení ke sběrnici RS-485 s kódováním dat dle norem M-Bus, Modbus, nebo IEC 62056. Modul má jeden sběrníkový vstup typu RS-485, ke kterému lze připojit 2 měřiče spotřeby různého typu. Modul si v pravidelných intervalech zjišťuje přes sběrníkové rozhraní RS-485 aktuální údaje z připojených měřičů spotřeby a tyto údaje odesílá ve formě radiových zpráv protokolu Wireless M-BUS (dále „informační zpráva“). Každá informační zpráva obsahuje tyto typy údajů:

- identifikační údaje měřiče spotřeby
- hodnoty registrů měřiče spotřeby (kupříkladu „vysoký tarif“ a „nízký tarif“)
- provozní údaje modulu (napětí interního zdroje, teplota procesoru)

Detailnější informace o obsahu a formátu informačních zpráv jsou uvedeny v odstavci 3.4.

Informační zprávy jsou odesílány v otevřeném módu (bez šifrování), nebo zašifrované pomocí klíče AES-128, a to na frekvenci 169,4 MHz přenosovou rychlostí 2,4 kb/s, 4,8 kb/s nebo 19,2 kb/s. Přijímacím zařízením může být komunikační brána typu WB169-RFE (WMBUS Ethernet GateWay výrobce SOFTLINK), nebo libovolné přijímací zařízení typu „Master“ dle standardu Wireless M-BUS dle EN 13757-3/EN 13757-4 pro pásmo 169 MHz.

Komunikaci s měřiči a čidly s kódováním dat podle protokolu Modbus podporují pouze modifikace modulu WB169-R4B s verzí software 1.06 a vyšší.

Obousměrný komunikační mód

Je-li modul WB169-R4B nastavený pro práci v **obousměrném komunikačním módu N2**, může přijímat od nadřazeného systému nebo zařízení „Master“ **zprávy typu „Request“** dle normy Wireless M-BUS, na základě kterých je možné na dálku upravovat následující parametry:

- nastavení vysílacího výkonu;
- nastavení vysílací periody informačních zpráv.

Příjem zprávy typu „Request” probíhá vždy ve vyhrazeném časovém okně 500 ms po odeslání pravidelné informační zprávy typu „User Data”. V tomto časovém okně má modul WB169-R4B zapnutý přijímač a je schopen případnou zprávu typu „Request” přijmout. Přijetí zprávy „Request” potvrzuje modul zprávou typu „Acknowledgment”.

Management generování zpráv typu „Request” musí být implementován v nadřazeném systému, nebo v zařízení „Master”. Při kódování zpráv typu „Request” byly použity běžné principy kódování proměnných podle normy M-Bus, zprávy mají zkrácenou hlavičku Wireless M-BUS s nastavením odpovídajícím pro zprávy typu „Request” (C-byte = „53”, CI-byte = „5A”) a pro každou nastavovanou proměnnou obsahuje zpráva „Request” jeden datový blok s příslušným nastavením parametrů DIFE/VIFE a požadovanou hodnotou. Přesný popis kódování zpráv typu „Request” není předmětem tohoto dokumentu, v případě zájmu lze příslušnou část dokumentace vyžádat u výrobce zařízení.

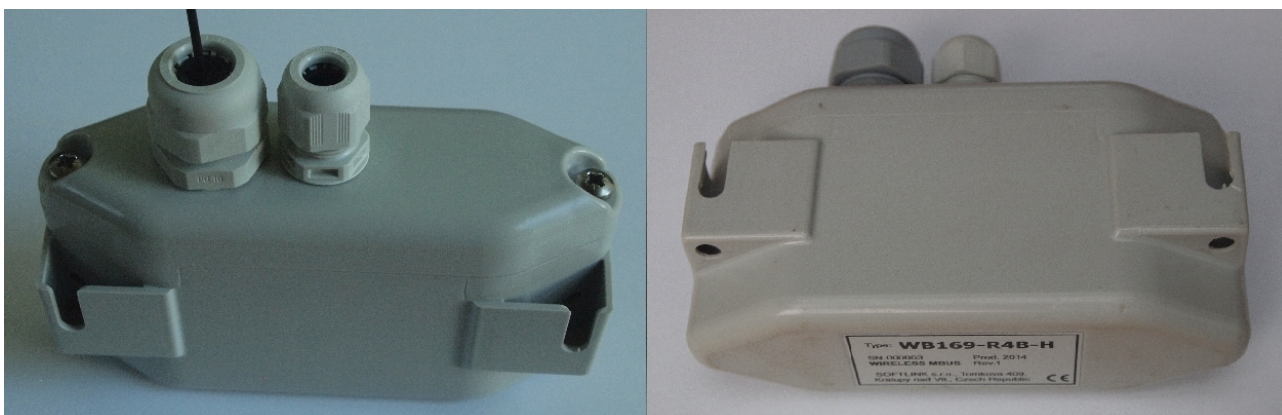
Obousměrný komunikační mód podporují modifikace modulu WB169-R4B s verzí software 1.06 a vyšší.

1.3 Mechanické vlastnosti a napájení

Modul je uzavřen v plastové krabici odolné proti vlhkosti a je vhodný pro použití ve vnitřním i vnějším prostředí. Modul může být vybaven dodatečnou ochranou proti vlhkosti (na stupeň IP-68) zalitím silikonovou výplní s vysokou adhezí. Je-li tato úprava požadována od výrobce, je nutno ji objednat zvláštním objednacím kódem.

Pro připojení datové sběrnice RS-485 slouží šroubovací svorkovnice umístěná na desce plošných spojů. Sběrnice RS-485 je vyvedená na dvě svorky („A/+” a „B/-”), další dvě svorky „GND” lze využít pro propojení „zemí” všech zařízení na sběrnici. Vzhled modulu WB169-R4B je znázorněn na obrázku 1.

Modul je napájen z vnitřní baterie s kapacitou 13 Ah, která mu umožňuje pracovat po dobu více než 5 let při periodě odesílání zpráv 30 minut a delší. Životnost baterie může negativně ovlivnit nastavený kratší interval odesílání zpráv, ale i provozování nebo skladování modulu v objektech s teplotou mimo doporučený rozsah provozních teplot a skladovacích teplot. Provoz v obousměrném módu (N2) s využitím zpětného kanálu může způsobit zkrácení životnosti baterie o cca 5 %.

Obr. 1: Vzhled modulu WB169-R4B

2 Přehled technických parametrů

Přehled technických parametrů modulu WB169-R4B je uveden v Tabulce 1.

Tab. 1: Přehled technických parametrů modulu WB169-R4B

Parametry radiové části		
Frekvenční pásmo *	169,40625 až 169,46875	MHz
Druh modulace *	2-GFSK, 4-GFSK	
Šířka kanálu *	12.5 nebo 50	kHz
Vysílací výkon	500	mW
Citlivost přijímače	-109	dBm
Komunikační protokol	Wireless M-BUS	
Komunikační mód (dle EN 13757-4)	N1 nebo N2	
Přenosová rychlost *	2400, 4800, nebo 19200	Baud
Konfigurační rozhraní RS232		
Přenosová rychlost	2400	Baud
Druh provozu	asynchronní	
Přenosové parametry	8 datových bitů, 1 stop bit, bez parity	
Úroveň signálu	TTL/CMOS	
Datové rozhraní		
Sběrníkové rozhraní	RS-485	(svorky "A/+", "B/-")
Přenosová rychlost	300 ÷ 19200	Baud
Druh provozu	asynchronní	
Přenosové parametry	8 datových bitů, 1 stop bit, bez parity	
Úroveň signálu	dle CCITT V.11	
Pomocná svorka "GRD"	„ground”	propojení „zemí”
Podporované datové protokoly	M-Bus, IEC 62056, Modbus	
Počet připojených měřidel/čidel	2	
Napájení		
Kapacita lithiové baterie 3,6 V	13	Ah
Mechanické parametry		
Délka	145	mm
Šířka	45	mm
Výška	100	mm
Hmotnost	cca 300	g
Podmínky skladování a instalace		
Prostředí instalace (dle ČSN 33 2000-3)	normální AA6, AB4, A4	
Rozsah provozních teplot	(-20 ÷ 40)	°C
Rozsah skladovacích teplot	(0 ÷ 40)	°C
Relativní vlhkost **	95	% (bez kondenzace)
Stupeň krytí **	IP65 nebo IP68	

* v závislosti na použitém frekvenčním kanálu - viz EN 13757-4, Mode N, Physical link parameters (Table 18).

** moduly opatřené dodatečným utěsněním silikonovou výplní jsou vodotěsné, s krytím IP68.

3 Konfigurace modulu

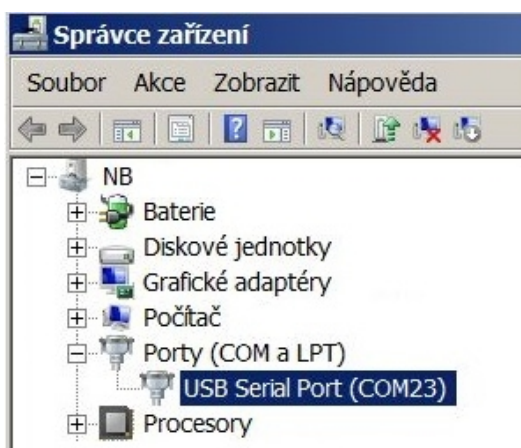
Parametry modulu WB169-R4B lze kontrolovat a nastavovat z běžného počítače (PC) pomocí konfiguračního konektoru, kterým je modul vybaven. Popis připojení modulu k počítači a obecná pravidla pro provádění konfigurace modulu jsou popsány v části 3.1 „Konfigurace modulu WB169-R4B pomocí konfiguračního kabelu“. Popis a význam jednotlivých parametrů modulu s uvedením možností a způsobu jejich nastavení je detailně popsán v části 3.3 „Nastavení parametrů modulu WB169-R4B konfiguračním kabelem“.

3.1 Konfigurace modulu pomocí konfiguračního kabelu

Konfiguraci pomocí kabelu provádíme pomocí počítače s operačním systémem MS Windows nebo Linux, propojeného kabelem s konfiguračním konektorem modulu. Modul je vybaven konfiguračním rozhraním typu RS-232 (COM) s úrovní signálu CMOS, jehož konektor je umístěn na desce plošného spoje.

3.1.1 Připojení modulu k počítači

Pro připojení modulu k počítači je nutné použít výrobcem dodávaný konfigurační kabel s převodníkem typu „USB-CMOS“ (viz obrázek 3). Tento převodník vytvoří přes rozhraní USB virtuální sériový port a přizpůsobí napěťové úrovně konfiguračního rozhraní pro standardní vstup USB osobního počítače. Aby převodník pracoval správně, je nutné, aby měl operační systém počítače nainstalovaný správný ovladač (driver) pro vytvoření virtuálního sériového portu přes rozhraní USB. Při prvním zasunutí převodníku do portu USB počítače si operační systém vyhledá a nainstaluje správný ovladač (tj. obecný ovladač pro zařízení kategorie „USB Serial Device“), po nainstalování tohoto ovladače se zařízení zobrazí v okně „Správce zařízení“ („Device Manger“), a to v sekci „Porty (COM a LPT)“ jako „USB Serial Device (COMx)“ (viz obrázek 2).

Obr. 2: Zobrazení převodníku USB-CMOS ve „správci zařízení“ systému Windows

U některých starších verzí operačních systémů MS Windows není obecný ovladač pro podporu sériových portů USB k dispozici. Pokud se automatická instalace ovladače nepodařila (hlášení systému „Software ovladače zařízení nebyl úspěšně nainstalován, nebyl nalezen ovladač“), provedeme instalaci ovladače manuálně pomocí postupu uvedeného v odstavci 3.2 „Instalace ovladače pro převodník USB-CMOS“.

Zasuneme převodník „USB-CMOS“ do portu USB počítače. Sejmeme kryt modulu tak, aby byl přístupný konfigurační konektor modulu a připojíme k němu konfigurační kabel. Tím je počítač propojen s modulem a připraven k provádění konfigurace (viz obrázek 3 „Konfigurace modulu přes USB port počítače“).

3.1.2 Použití programu „PuTTY“ pro konfiguraci modulů

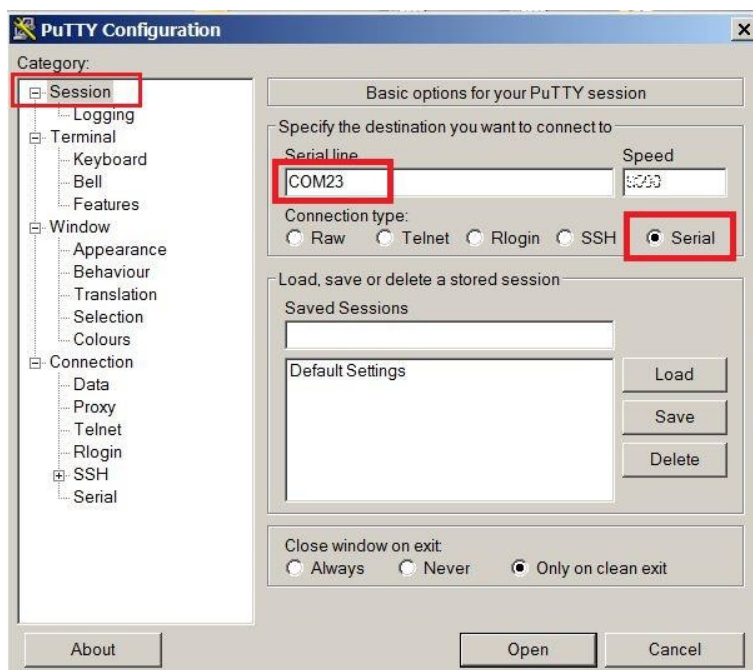
Konfiguraci modulu provádíme pomocí jakéhokoli vhodného programu pro komunikaci přes sériovou linku. Níže uvedený popis je uveden pro „open-source“ program „PuTTY“, který lze zdarma získat kupříkladu na www.putty.org.

Program „PuTTY“ spustíme kliknutím na stažený soubor „putty.exe“. Otevře se okno terminálového programu (viz obrázek 4). Program přepneme do režimu komunikace po sériové lince tak, že pro položku „Session“ v levém menu vybereme typ spojení „Serial“.

Zkontrolujeme (případně nastavíme) rychlost komunikace („Speed“) na 2400 bitů/s a do okna „Serial line“ napíšeme číslo sériového portu tak, jak byl sériový port automaticky označen operačním systémem při připojení převodníku.

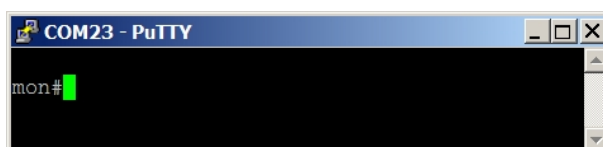
Obr. 3: Konfigurace modulu přes USB port počítače

Obr. 4: Nastavení terminálu pro komunikaci po sériové lince

Číslo sériového portu zjistíme u OS Windows pomocí „Správce zařízení“ (Ovládací panely/Systém/Správce zařízení) tak, že si rozklikneme položku „Porty (COM a LPT)“ a podíváme se na číslo portu (kupříkladu „COM23“ - viz obrázek 2).

Kliknutím na tlačítko „Open“ programu „PuTTY“ otevřeme terminálové okno. Po stisknutí klávesy „ENTER“ se v okně objeví výzva pro zadání příkazu („prompt“) ve formátu „**mon**“ signalizující, že modul je připraven ke konfiguraci (viz obrázek 5).

Obr. 5: Otevřené terminálové okno pro konfiguraci modulu sériovou linkou

3.1.3 Obecná pravidla pro konfiguraci modulu pomocí konfiguračního kabelu

Terminálové okno pro konfiguraci pomocí konfiguračního kabelu aktivujeme podle výše uvedeného postupu. Pro zadávání příkazů do příkazového řádku terminálového okna platí tato obecná pravidla:

- příkaz zadáváme pouze v tom případě, pokud je před značkou kurzoru (barevný nebo blikající čtvereček) výzva pro zadání příkazu („prompt“) ve formátu „mon“;
- do terminálu lze zadat vždy pouze jeden příkaz
- příkaz zadáváme ve formě alfanumerického znaku (nebo více znaků)
- příkaz „odešleme“ k provedení stisknutím tlačítka „ENTER“. Pokud se příkaz provede, objeví se opět „prompt“ a lze zadat další příkaz. Pokud se příkaz neprovede, vypíše se chybové hlášení
- provedení příkazu kontrolujeme výpisem konfigurace, který vyvoláme příkazem „show“, po kterém nenásleduje žádný parametr, ale pouze „ENTER“
- souhrn konfiguračních příkazů a jejich parametrů („HELP“) vyvoláme znakem „?“ (otazník). Do příkazového řádku tedy napíšeme „?“ a stiskneme „ENTER“
- při zadávání znaků důsledně rozlišujeme velká a malá písmena (řídíme se dle dokumentace, nebo dle nápovědy „help“)
- nezadáme do příkazového řádku znaky, které nejsou uvedeny v nápovědě, nebo v dokumentaci. Je zde riziko nechtěného zadání funkčního konfiguračního znaku, který se používá pouze při nastavování, diagnostice a opravách modulů v procesu výroby nebo oprav.

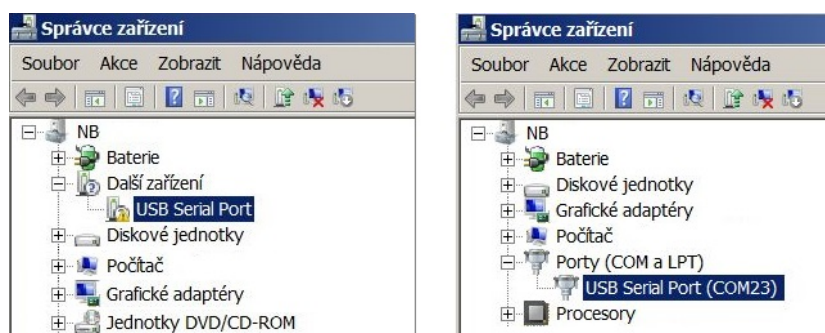
3.2 Instalace ovladače pro převodník USB-CMOS

Pokud se operačnímu systému nepodařilo automatické vyhledání a instalace driveru pro konvertor „USB-CMOS“, provedeme instalaci driveru manuálně. Aktuální driver si najdeme na stránce výrobce čipu, používaného v zařízení „USB-CMOS“ (firma FTDI), a to v sekci „VCP Drivers“ (VCP=Virtual COM Ports).

www.ftdichip.com/Drivers/VCP.htm

V tabulce „Currently Supported VCP Drivers“ najdeme odkaz na aktuální driver pro svůj operační systém. Kliknutím na odkaz v tabulce se otevře standardní dialogové okno pro stažení souboru. Po stažení souboru (ve formátu .ZIP) do libovolného adresáře soubor „odzipujeme“, čímž vznikne na určeném místě nová složka (adresář) se sadou souborů (kupříkladu „CDM 2.08.24 WHQL Certified“).

Připojíme konvertor „USB-CMOS“ k počítači a otevřeme si okno „Správce zařízení“. Konvertor s nefunkčním driverem se zobrazuje v horní části okna jako „Další zařízení“ (viz obrázek 6 vlevo).

Obr. 6: Zobrazení konvertoru bez driveru ve „správci zařízení“ systému Windows

Kliknutím pravého tlačítka myši na položku „USB Serial port“ se otevře kontextové menu, kde vybereme položku „Aktualizovat software ovladače“. Otevře se stejnojmenné okno, ve kterém vybereme volbu „Vyhledat ovladač v počítači“. Přes tlačítko „Procházet“ nastavíme cestu ke složce (adresáři) ovladače a klikneme na tlačítko „Další“. Spustí se instalace driveru, po jejímž ukončení se objeví informace „Instalace dokončena“. Konvertor se v okně „Správce zařízení“ přesune do sekce „Porty (COM a LPT)“ tak, jak je to znázorněno na obrázku 6 vpravo .

3.3 Nastavení parametrů modulu WB169-R4B konfiguračním kabelem

V další části manuálu jsou popsány ty parametry modulu WB169-R4B, jejichž aktuální hodnotu lze zjistit přímým připojením modulu k PC pomocí konfiguračního kabelu a případně je měnit konfiguračními příkazy (konfigurace „z příkazového řádku“) tak, jak je to popsáno v odstavci 3.1 tohoto dokumentu.

Přehled všech konfiguračních parametrů modulu tak, jak se zobrazují při výpisu z příkazového řádku, je uveden v odstavci 4.1.2, společně se stručným popisem jejich významu.

K zařízení WB169-R4B mohou být přes sběrnici RS-485 připojeny dva měřiče spotřeby s různým nastavením, takže v konfiguraci modulu jsou dvě sekce interních vstupů, z nich každá slouží pro nastavení jednoho měřiče spotřeby. Příkazy, které slouží pro nastavení jednoho konkrétního interního vstupu, mají proto doplňkový údaj, který určuje, pro který interní vstup je daný příkaz určen - takzvaný „**index**“. Typický příkaz pro konfiguraci parametru jednotlivého interního vstupu má tedy syntaxi [prikaz] [index] [hodnota], kde „index“ je číslo 0 nebo 1 označující požadovaný vstup. Příklad:

```
mon#ispeed 1 4800
```

Příkazem „ispeed“ nastavíme pro vstup s indexem „1“ počáteční komunikační rychlost „4800“ baudů.

3.3.1 Výpis konfiguračních parametrů modulu

Výpis konfiguračních parametrů provedeme zadáním příkazu „**show [index]**“ do příkazového řádku a stisknutím tlačítka „ENTER“. V terminálovém okně se objeví výpis parametrů samotného modulu, jehož součástí je výpis nastavení interního vstupu se zadaným indexem:

```
mon#show 0
Show configuration : [0 - 0]
WMBUS address : 12345678
WMBUS manufacturer : SFT
Info send periode : 1440 min.
Next send : 1421 min.
No. sent : 1 msg(s)
Data will be unencrypted

---- Configuration 0 -----
MBUS mode
Uart speed 2400 bps
Meter address : secondary
MBUS secondary address : 99887766
Send periode : 60 min.
Next send : 54 min.
No. sent : 0 msg(s)

WMBUS power : 3 (20 dBm)
WMBUS mode : N2
WMBUS channel : 3 (chan 2a (169.43125 Mhz), 2.4 kbps)
Configuration version 4
SW version 1.06, date Jul 26 2017
```

V horní sekci výpisu jsou údaje, které se týkají nastavení samotného modulu (jeho identifikace, perioda odesílání stavových zpráv apod.).

Hodnoty „**WMBUS address**“ a „**WMBUS manufacturer**“ jsou součástí vlastní adresy odečítacího modulu WB169-R4B systému Wireless MBUS, se kterou modul odesílá své vlastní stavové zprávy. Tyto hodnoty jsou nastaveny z výroby a nelze je měnit.

Hodnota „**Info send periode**“ je perioda odesílání vlastních stavových zpráv modulu. Tato hodnota je nastavena výrobcem a nelze ji měnit.

Údaje „**Next send**“ a „**No. sent**“ ukazují čas do odeslání příští stavové zprávy a počet stavových zpráv odeslaných od posledního resetu.

Informace „**Data will be unencrypted**“ indikuje, že u modulu není nastaveno kryptování dat (viz popis a použití příkazu „ekey“ v části 3.3.8 „Parametry skupiny Modem commands“).

V další části výpisu jsou údaje odpovídající nastavení interních vstupů obou měřidel („Configuration 0” a „Configuration 1”). Jejich význam a postup nastavení je podrobně vysvětlen v následujících částech sekce 3.3. Údaje „Next send” a „No. sent” ukazují čas do odeslání příští zprávy od daného měřidla a počet zpráv odeslaných od posledního resetu.

V poslední části výpisu jsou vypsané základní údaje nastavení radiové části modulu, jejichž význam a postup nastavení je podrobně vysvětlen v části 3.3.8 „Parametry skupiny Modem commands”. Údaje „Configuration version” a „SW version” jsou určeny výhradně pro potřeby diagnostiky ze strany výrobce systému.

Přehled konfiguračních parametrů se stručným popisem jejich významu je uveden v tabulce 2 na straně 28.

Příkazem „show“ bez indexu si zobrazíme úplný výpis parametrů modulu s nastavením obou interních vstupů.

3.3.2 Zobrazení souhrnu konfiguračních příkazů („HELP”)

Souhrn konfiguračních příkazů si zobrazíme příkazem „?”. V terminálovém okně se objeví následující výpis:

```
cfg#?  
Help :  
--- System commands ---  
deb          : Show or set debug level  
iread        : Readout MBUS device  
ta           : Show tasks  
mb           : Show mail boxes  
du addr      : Dump memory  
rb addr      : Read byte from addr  
rw addr      : Read word from addr  
sb addr val  : Set byte on addr  
sw addr val  : Set word on addr  
uptime       : Show uptime  
reset        : Reset device  
sens         : Show ADC, vcc and temperature values  
?            : Show this help  
--- Configuration ---  
show         : Show all configuration  
write        : Write configuration to flash  
cread        : Read configuration from flash  
clear        : Clear configuration and load defaults  
proto        : Set protocol per meter [0 - 1] 0 - opto, 1 - mbus, 2 - modbus  
--- Wired MBUS commands per meter [0 - 1] ---  
ispeed       : Set communication speed  
id           : Show or set MBUS address (0 - 255)  
sid          : Show or set MBUS secondary address (0 - 99999999)  
periode      : Change periode of send  
--- Opto protocol commands per meter [0 - 1] ---  
ispeed       : Set init. comm. speed  
oid          : Show or set Meter ID (0 - 99999999)  
mid          : Show or set MBUS ID (0 - 99999999) or register number  
ver          : Show or set MBUS version (0 - 255)  
medium       : Show or set MBUS medium (0 - 255)  
manuf        : Show or set MBUS manufacturer code (AAA)  
reg1         : Set register for value 1  
dec1         : Set No. of decimal digits for value 1  
dib1         : Set DIF and DIFE for value 1  
vib1         : Set VIF and VIFE for value 1  
reg2         : Set register for value 2  
dec2         : Set No. of decimal digits for value 2  
dib2         : Set DIF and DIFE for value 2  
vib2         : Set VIF and VIFE for value 2  
periode      : Change periode of send  
. . . .
```

```

. . .
--- ModBus protocol commands per meter [0 - 1]
ispeed      : Set init. comm. speed
id          : Meter address (0 - 255)
reg0       : Register for MBUS address
type0      : Value type for MBUS address (default 0 - NONE)
func0      : Readout command (1 - 4)
sid        : MBUS address (0 - 99999999)
ver        : MBUS version (0 - 255)
medium     : MBUS medium (0 - 255)
manuf      : MBUS manufacturer code (AAA)
type1      : Value type (0 - none, 1 - int8, 2 - int16, 3 - int32, 4 - int48,
5 - int64, 6 - float, 7 - double, 8 - bcd2, 9 - bcd4, 10 - bcd8, 11 - bcd12, 12 - bcd16)
func1      : Readout command (1 - 4)
reg1       : Register address for value 1
dib1       : DIF and DIFE for value 1
vib1       : VIF and VIFE for value 1
type2      : Value type
func2      : Readout command (1 - 4)
reg2       : Register address for value 2
dib2       : DIF and DIFE for value 2
vib2       : VIF and VIFE for value 2
type3      : Value type
func3      : Readout command (1 - 4)
reg3       : Register for value 1
dib3       : DIF and DIFE for value 2
vib3       : VIF and VIFE for value 2
type4      : Value type
func4      : Readout command (1 - 4)
reg4       : Register for value 1
dib4       : DIF and DIFE for value 2
vib4       : VIF and VIFE for value 2
periode    : Periode of send
--- Modem commands --- ---
power      : Show or set MBUS power (1 - 5)
ekey      : Set encrypt key, point '.' no eccrypt
mode      : Set WMBUS mode 1 - N1, 2 - N2
chan      : Set WMBUS channel, type ? for help
mr        : Modem receive mode
mt test time : Set test on modem, 1 -TX carrier, 2 -TX PN9, 0 -off, time in sec, def. 10
ms        : Get modem state
mi        : Get modem info
mfreq     : Set or get radio frequency correction
cfreq     : Set +- frequency correction, 1 = 1Hz
send [prof] : Send MBUS message profile [0 - 19]

```

Význam a způsob používání jednotlivých příkazů je vysvětlen v následujících částech sekce 3.3.

3.3.3 Příkazy skupiny „System commands” pro diagnostiku zařízení

Příkazy „deb”, „ta”, „mb”, „du addr”, „rw addr”, „rb addr”, „rd addr”, „sw addr”, „sb addr”, „sd addr” a „uptime” se používají pouze při hledání příčin poruch a při opravách zařízení u výrobce. **Důrazně nedoporučujeme tyto příkazy používat při provozu zařízení.**

Příkazem „reset” provedeme reset zařízení. Jeho význam a použití jsou popsány v odstavci 3.3.7.

Příkazem „?” si zobrazíme souhrn konfiguračních příkazů a jejich parametrů („Help”). Jeho význam a použití jsou popsány v odstavci 3.3.2.

Příkazem „iread [index]” provedeme vyčtení M-Bus zprávy připojeného zařízení s kódováním M-Bus, nebo vyčtení všech registrů připojeného měřidla s kódováním dle IEC 62056 (dále „OPTO”), nebo vyčtení nastavených registrů připojeného měřidla s kódováním Modbus. Tento příkaz používáme pouze při počátečním nastavování a diagnostice modulu.

Příklad vyčtení zprávy z měřidla s indexem „0” s kódováním **M-Bus** pomocí příkazu „iread”:

```
cfg#iread 0
Reading configuration 0 ...
Reading mbus...
  Enable uart on speed 2400
--- M-BUS header ---
  Address   : 9
  Ident     : 00101970
  Manuf     : SLB
  Version   : 6
  Medium    : 4
  Access    : 62
  Status    : 0
  Signature : 0x0000
-----
  Disable uart, end 84
cfg#
```

Výsledkem načtení zprávy z připojeného měřidla s kódováním M-Bus je zobrazení souhrnu položek, které modul WB169-R4B použije pro sestavení hlavičky Wireless M-BUS (viz část 3.4 „Struktura datové zprávy modulu”). Jednotlivé hodnoty se do zkrácené hlavičky Wireless M-BUS přenesou takto:

- hodnota „Ident” jako „Výr. číslo (A)”
- hodnota „Manuf” jako „ID výrobce (M)”
- hodnota „Version” jako „Verze (V)”
- hodnota „Medium” jako „Médium (T)”

Hodnota „Address” je primární adresa připojeného měřidla, která se zobrazuje pouze pro informaci. Tuto informaci můžeme kupříkladu použít v tom případě, pokud primární adresu neznáme a chceme ji zjistit níže uvedeným postupem.

Pokud nevíme, jakou primární adresu má nastavenou připojené měřidlo s kódováním M-Bus, můžeme to zjistit pomocí dotazu s obecnou „broadcast” adresou takto:

- zajistíme, aby na sběrnici RS-485 modulu bylo připojenou **pouze** měřidlo, jehož adresu chceme zjistit,
- nastavíme na příslušný interní port speciálně vyhrazenou adresu „254” pro broadcastovou adresaci:

```
cfg#id 0 254
MBUS address [0] changed from 253 to 254
cfg#
```

- zadáme příkaz „iread” pro vyčtení M-Bus zprávy připojeného zařízení
- v řádce „Address” vidíme, jakou primární adresu má nastavenou dané zařízení.

Význam hodnot „Access”, „Status” a „Signature” je popsán v části 3.4 „Struktura datové zprávy modulu”.

Příklad vyčtení registrů měřidla s indexem "0" s kódováním **OPTO** pomocí příkazu "iread":

```
cfg#iread 0
Reading opto...
  Enable uart on speed 4800
  Send init id '' .. Recv 17 bytes : '/LGZ4ZMR120AR.510'
  ack 4 (4800)
  Set uart speed to 4800
  : '/LGZ4ZMR120AR.510'
  : 'F.F.0(00000000)'
  : 'C.1.0(12420814)'
  : 'C.90.1(11242814)'
  *Mid : 14 28 24 11
  : '1.8.1(000010.741*kWh)'
  *Reg1 : '1.8.1' -> 1074
  : '2.8.1(000000.000*kWh)'
  : '21.8.0(000000.023*kWh)'
  : '41.8.0(000010.636*kWh)'
  : '61.8.0(000000.037*kWh)'
  *Reg2 : '61.8.0' -> 37
  : '22.8.0(000000.000*kWh)'
  : '42.8.0(000000.000*kWh)'
  : '62.8.0(000000.000*kWh)'
  : 'C.7.1(0296)'
  : 'C.7.2(0055)'
  : 'C.7.3(0053)'
  : 'C.7.0(0272)'
  : 'C.8.0(00105143)'
  : '32.7.0(240)'
  : '52.7.0(001)'
  : '72.7.0(001)'
  : '31.7.0(000.04)'
  : '51.7.0(000.03)'
  : '71.7.0(000.03)'
  : '36.7.0(000.00)'
  : '56.7.0(000.00)'
  : '76.7.0(000.00)'
  : '21.6.0(0000.00*kW)'
  : '41.6.0(0000.00*kW)'
  : '61.6.0(0000.00*kW)'
  : '! '

  BCC 0x50 (0x50)
  Flags 92
  Recv end, 573 bytes
  cfg#
```

Jak je z příkladu zřejmé, na základě příkazu "iread" vrátí připojené měřidlo aktuální výpis svých registrů. Z výpisu vyplývá, že:

- výrobní číslo měřidla (11242814) je uloženo v registru "C.90.1"
- aktuální hodnota čítače 1 (10,741 kWh) je uložena v registru "1.8.1"
- aktuální hodnota čítače 2 (0,037 kWh) je uložena v registru "61.8.0"

Tyto tři hodnoty jsou zároveň pomocí příkazů "mid", "reg1" a "reg2" (viz níže) vybrány jako proměnné do výstupní zprávy WMBUS, což se ve výpisu "iread" zobrazuje v řádcích začínajících hvězdičkou. V těchto řádcích se zobrazují hodnoty proměnných převzatých z příchozího výpisu registrů "iread" do odchozí zprávy WMBUS v takové podobě, v jaké budou odeslány ve zprávě WMBUS (tj. včetně zohlednění nastavení počtu desetinných míst pomocí příkazů "dec1" a "dec2" - viz popis nastavení parametrů "reg" a "dec" v odstavci 3.3.5 „Příkazy pro nastavení měřidel IEC 62056 ("OPTO")

Příklad vyčtení registrů měřidla s indexem "0" s kódováním **Modbus** pomocí příkazu "iread":

```

mon#iread 0
Reading configuration 0 ...
Reading modbus...
  Enable uart on speed 9600
Modbus send  : (8 bytes):
01 03 01 c1 00 03 55 cb
Modbus recv  : (11 bytes):
01 03 06 00 00 00 06 4f 63 21
  Address : 1
  Register : 450 (0x01c2)
  Value (INT48) : 1615
  Read address register ...
Modbus send  : (8 bytes):
01 03 00 04 00 04 05 c8
Modbus recv  : (13 bytes):
01 03 08 00 00 00 00 17 11 27 24 db 8d
  Address : 1
  Register : 5 (0x0005)
  Value (BCD16) : 17112724
  Device address : 17112724
mon#

```

Jak je z příkladu zřejmé, na základě příkazu "iread" vrátí připojené měřidlo aktuální výpis dvou nastavených registrů ("450" a "5"). Z výpisu vyplývá, že:

- měřidlo má na sběrnici Modbus nastavenou adresu "1"
- výrobní číslo měřidla (17112724) se načítá z registru "5"
- požadovaná hodnota (aktuálně "1615") se načítá z registru "450"
- žádná další hodnota není nastavena

Do výstupní zprávy typu WMBUS se tedy načítají dvě hodnoty: výrobní číslo měřidla a hodnota registru "450". Nastavení registrů a dekodovacích údajů těchto proměnných je podrobně popsáno v odstavci 3.3.6 „Příkazy pro nastavení měřidel s protokolem Modbus“.

Příkazem "sens" provedeme vyčtení aktuálních hodnot A/D převodníků pro monitoring napětí baterie, napájecího napětí procesoru a teploty procesoru modulu. Tento příkaz používáme pouze při diagnostice modulu.

3.3.4 Příkazy pro nastavení měřidel M-Bus

Tato část obsahuje příkazy pro nastavení interních vstupů měřidel s kódováním M-Bus, připojených k modulu WB169-R4B. Tyto příkazy se vždy zadávají s indexem měřidla, tj. ve tvaru "[příkaz] [index] [hodnota]" (kupříkladu "periode 0 60").

Jedná se o tyto příkazy:

ispeed	<i>nastavení komunikační rychlosti s daným měřidlem</i>
id	<i>nastavení primární adresy měřidla dle normy M-Bus (číslo z rozsahu 0 až 255)</i>
sid	<i>nastavení sekundární adresy měřidla dle normy M-Bus (číslo z rozsahu 0 až 99999999)</i>
periode	<i>nastavení periody spontánního odesílání zpráv</i>

Proměnné "ispeed" slouží pro nastavení **přenosové bitové rychlosti** („komunikační rychlosti“) na rozhraní RS-485 mezi měřidlem a modulem WB169-R4B. Tuto komunikační rychlost je nutné nastavit tak, aby odpovídala komunikační rychlosti připojeného měřiče.

Nastavit lze jednu ze sedmi následujících variant komunikační rychlosti:

- 300 baud
- 600 baud
- 1200 baud
- 2400 baud
- 4800 baud
- 9600 baud
- 19200 baud

Příklad kontroly aktuálního nastavení komunikační rychlosti pro zařízení s indexem "0" a následné provedení její změny:

```
cfg#ispeed 0
Init speed [0] : 4800 bps
cfg#ispeed 0 1200
Init speed [0] changed from 4800 to 1200 bps
cfg#
```

Jak je z příkladu zřejmé, komunikační rychlost pro zařízení "0" byla aktuálně nastavena na hodnotu 4800 b/s (baud). Zadáním příkazu "ispeed" s indexem "0" a parametrem "1200" byla změněna na hodnotu 1200 baud.

Proměnná "id" slouží pro zavedení **primární** („sběrníkové“) adresy připojeného měřidla dle normy M-Bus. Tento identifikátor slouží pro adresaci zpráv mezi modulem WB169-R4B a připojeným měřidlem, takže prakticky určuje, které měřidlo je propojeno se kterým interním vstupem modulu. Aktuálně nastavenou primární adresu si můžeme vypsat pomocí příkazu ve formátu "id [index]" (bez parametru). Identifikátor změním tak, že za příkaz "id" a index zadáme požadovanou primární M-Bus adresu, která musí být z rozsahu čísel 0 až 255.

Příklad nastavení primární M-Bus adresy měřidla s indexem "0" a následné kontroly aktuálního nastavení:

```
cfg#id 0
MBUS address [0] : 253
cfg#id 0 254
MBUS address [0] changed from 253 to 254
cfg#
```

Proměnná "sid" slouží pro zavedení **sekundární** („individuální“) adresy připojeného měřidla dle normy M-Bus (obvykle odpovídá výrobnímu číslu zařízení). Tento identifikátor slouží pro adresaci zpráv mezi modulem WB169-R4B a připojeným měřidlem, takže prakticky určuje, které měřidlo je propojeno se kterým interním vstupem modulu. Aktuálně nastavenou sekundární adresu si můžeme vypsat pomocí příkazu ve formátu "sid [index]" (bez parametru). Identifikátor změním tak, že za příkaz „sid“ a index zadáme požadovanou sekundární M-Bus adresu, která musí být z rozsahu čísel 0 až 99999999.

Příklad vypsaní aktuálního nastavení sekundární adresy (výrobního čísla) a její následné nastavení na hodnotu "12459832":

```
cfg#sid 0
MBUS secondary address [0] :
cfg#sid 0 12459832
MBUS secondary address [0] changed from  to 12459832
cfg#
```

Poznámka: Při dotazování zařízení M-Bus můžeme použít buďto primární (sběrníkovou) adresu, nebo sekundární (individuální) adresu. Pokud se dotazujeme sekundární adresou, musíme jako primární adresu uvést speciálně vyhrazenou adresu "253". Pokud tedy chceme nastavit, aby se modul WB169-R4B dotazoval připojeného měřidla sekundární adresou, musíme jako primární adresu nastavit hodnotu "253".

Příklad nastavení interního vstupu "0" pro komunikaci pomocí sekundární adresy:

```
cfg#id 0
MBUS address [0] : 253
cfg#sid 0
MBUS secondary address [0] : 00000456
```

Při tomto nastavení se ve výpisu konfigurace daného měřidla příkazem "show 0" zobrazí v řádce „Meter address“ příznak toho, že daný interní vstup je nastaven na komunikaci pomocí sekundární adresy:

```
---- Configuration 0 ----
  MBUS mode
  Uart speed 2400 bps
  Meter address : secondary
  MBUS secondary address : 00000456
```

Při nastavení pro komunikaci pomocí primární adresy vypadá výpis konfigurace takto:


```

----- Configuration 1 -----
MBUS mode
Uart speed 2400 bps
Meter address : 250
MBUS secondary address : 00004583

```

Proměnná **”periode“** slouží pro nastavení periody spontánního odesílání informačních zpráv. Pro každé připojené měřidlo se perioda nastavuje samostatně. Při výrobě je nastavena perioda 60 minut, aktuální hodnotu nastavení lze vypsat pomocí příkazu **”periode [index]“** (bez parametru). Pokud za příkaz **”periode“** a index zadáme jako parametr požadovaný počet minut (teoreticky lze nastavit až 65535 minut), nastavíme pro zařízení s daným indexem periodu vysílání informačních zpráv na zadaný počet minut.

Příklad kontroly aktuálního nastavení a následného provedení změny periody vysílání informačních zpráv pro zařízení s indexem **”0“**:

```

cfg#periode 0
Periode [0] is 60 min.
cfg#periode 0 120
Periode [0] changed from 60 to 120 min.
cfg#

```

3.3.5 Příkazy pro nastavení měřidel IEC 62056 (**”OPTO“**)

Tato část obsahuje příkazy pro nastavení interních vstupů měřidel s kódováním IEC 62056 („OPTO“), připojených k modulu WB169-R4B. Tyto příkazy se vždy zadávají s indexem měřidla, tj. ve tvaru **”[prikaz] [index] [hodnota]“** (kupříkladu **”periode 0 60“**).

Jedná se o tyto příkazy:

ispeed	<i>nastavení počáteční komunikační rychlosti s daným měřidlem (7 hodnot)</i>
oid	<i>nastavení identifikátoru měřidla dle normy IEC 62056 (max 16 alfanumerických znaků)</i>
mid	<i>nastavení identifikátoru měřidla dle normy M-BUS („M-BUS ID“ – rozsah 0 až 99999999)</i>
ver	<i>nastavení „verze adresace“ („Version“ - doplněk M-BUS adresy)</i>
medium	<i>nastavení kódu média dle normy M-BUS („Medium“ - doplněk M-BUS adresy)</i>
manuf	<i>nastavení kódu výrobce dle normy M-BUS („Manufacturer“ - doplněk M-BUS adresy)</i>
periode	<i>nastavení periody spontánního odesílání zpráv</i>
reg1	<i>nastavení registru, ze kterého bude vyčítána hodnota číslo 1</i>
dec1	<i>nastavení počtu desetinných míst pro hodnotu číslo 1</i>
dib1	<i>nastavení hodnot DIF a DIFE pro hodnotu číslo 1</i>
vib1	<i>nastavení hodnot VIF a VIFE pro hodnotu číslo 1</i>
reg2	<i>nastavení registru, ze kterého bude vyčítána hodnota číslo 2</i>
dec2	<i>nastavení počtu desetinných míst pro hodnotu číslo 2</i>
dib2	<i>nastavení hodnot DIF a DIFE pro hodnotu číslo 2</i>
vib2	<i>nastavení hodnot VIF a VIFE pro hodnotu číslo 2</i>

Proměnná **”ispeed“** slouží pro nastavení **přenosové bitové rychlosti** („komunikační rychlosti“) na rozhraní RS-485 mezi měřidlem a modulem WB169-R4B. Tuto rychlost je nutné nastavit tak, aby odpovídala počáteční komunikační rychlosti připojeného měřiče. Při navázání komunikace s měřidlem vyšle modul WB169-R4B zprávu s počáteční komunikační rychlostí, připojený měřič spotřeby (elektroměr) může následně v rámci procesu navazování spojení „navrhnout“ přechod na vyšší komunikační rychlost.

Nastavit lze jednu ze sedmi následujících variant komunikační rychlosti:

- 300 baud
- 600 baud
- 1200 baud
- 2400 baud
- 4800 baud
- 9600 baud
- 19200 baud

Příklad kontroly aktuálního nastavení počáteční komunikační rychlosti pro zařízení s indexem **”0“** a následné provedení její změny:

```
cfg#ispeed 0
Init speed [0] : 4800 bps
cfg#ispeed 0 1200
Init speed [0] changed from 4800 to 1200 bps
cfg#
```

Jak je z příkladu zřejmé, počáteční komunikační rychlost pro zařízení "0" byla aktuálně nastavena na hodnotu 4800 b/s (baud). Zadáním příkazu "**ispeed**" s indexem "0" a parametrem "1200" byla změněna na hodnotu 1200 baud.

Proměnná "**oid**" slouží pro zavedení identifikátoru připojeného měřidla dle normy IEC 62056 (DLMS). Tento identifikátor slouží pro adresaci zpráv mezi modulem WB169-R4B a připojenými měřidly. Aktuálně nastavený identifikátor si můžeme vypsát pomocí příkazu ve formátu "**oid [index]**" (bez parametru). Identifikátor změníme tak, že za příkaz "oid" a index zadáme maximálně 16 alfanumerických znaků.

Příklad nastavení identifikátoru měřidla s indexem "0" a následné kontroly aktuálního nastavení:

```
cfg#oid 0 11242814
Meter ID [0] changed from  to 11242814
cfg#id 0
Meter ID [0] : 11242814
cfg#
```

Proměnná „**M-BUS ID**“ je výrobní číslo zařízení v systému identifikace dle normy M-Bus. Adresa je pro modul WB169-R4B editovatelná a lze ji nastavit dvěma způsoby:

- odkazem na číslo registru „komunikační adresa“ ve zprávě, kterou posílá měřidlo odečítacímu modulu ve formátu IEC 62056 (kupříkladu "C.90.1" - viz popis k příkazu "iread"). Pokud je parametr „M-BUS ID“ zadán tímto způsobem, do odchozí zprávy W-MBUS se nakopíruje adresa z příchozí zprávy IEC 62056;
- „ručně“ jako libovolné maximálně 8-mi místní číslo (1 až 99999999).

Aktuálně nastavené výrobní číslo si můžeme vypsát pomocí příkazu "**mid [index]**" (bez parametru). Výrobní číslo změníme tak, že za příkaz "mid" a index zadáme označení příslušné proměnné („registru“) zprávy IEC 62065, nebo libovolné maximálně 8-mi místní číslo (1 až 99999999).

Příklad vypsání aktuálního nastavení výrobního čísla (odkaz na proměnnou "C.90.1") a provedení změny na „ručně“ zadané číslo 12459832:

```
cfg#mid 0
MBUS ID [0] : C.90.1
cfg#mid 0 12459832
MBUS ID [0] changed from C.90.1 to 12459832
cfg#
```

Proměnná „**Version**“ je generace nebo verze měřidla v systému identifikace dle normy M-Bus. Hodnota je pro modul WB169-R4B editovatelná a je defaultně nastavena na hodnotu 1. Aktuálně nastavenou verzi si můžeme vypsát pomocí příkazu "**ver [index]**" (bez parametru). Verzi změníme tak, že za příkaz "ver" a index zadáme požadované číslo verze (povolený rozsah: 0 až 255).

Příklad kontroly aktuálního nastavení verze a provedení její změny:

```
cfg#ver 1
MBUS version [1] : 1
cfg#ver 1 2
MBUS version [1] changed from 1 to 2
cfg#
```

Proměnná „**Medium**“ slouží pro nastavení mezinárodního kódu měřeného média v systému identifikace dle normy M-Bus. Hodnota je pro modul WB169-R4B editovatelná a je defaultně nastavena na 02 ("Electricity"). Aktuálně nastavené médium si můžeme vypsát pomocí příkazu "**medium [index]**" (bez parametru). Médium změníme tak, že za příkaz "medium" a index zadáme požadovaný kód média dle normy M-Bus (povolený rozsah: 0 až 255).

Příklad kontroly aktuálního nastavení kódu média a provedení změny kódu:

```
cfg#medium 0
MBUS medium [0] : 2
cfg#medium 0 7
MBUS medium [0] changed from 2 to 7
cfg#
```

Proměnná „**Manufacturer**” je mezinárodní kód výrobce modulu v systému identifikace dle normy M-Bus. Hodnota je pro modul WB169-R4B editovatelná a je nastavena na „SFT” (Softlink). Aktuálně nastavený kód výrobce si můžeme vypsat pomocí příkazu „**manuf [index]**” (bez parametru). Kód výrobce změním tak, že za příkaz „**manuf [index]**” zadáme požadovaný kód výrobce (3 znaky).

Příklad nastavení kódu výrobce:

```
cfg#manuf
MBUS manufacturer : SFT
cfg#manuf XYZ
MBUS manufacturer change from SFT to XYZ
cfg#
```

Upozornění: Při zadávání kódů výrobce používejte zásadně mezinárodně registrované kódy výrobců.

Poznámka: Pro systém identifikace M-Bus obecně platí, že kombinace všech čtyř složek M-Bus adresy (tj. „M-BUS ID”, „Manufacturer”, „Version” a „Medium”) musí být jednoznačná, takže nesmí existovat dvě zařízení se stejnou kombinací těchto čtyř parametrů. U zařízení s pevně nastavenou konfigurací těchto parametrů je jednoznačnost identifikace zajištěna výrobcem zařízení. U zařízení s nastavitelnými identifikačními parametry lze v závislosti na konkrétně použitých pravidlech identifikace použít výrobní číslo připojeného měřidla (v kombinaci s jeho druhem, modelem a výrobcem), nebo výrobní číslo radiového modulu (v kombinaci s jeho typem a výrobcem). Použití „nezávislé” číselné řady je možné pouze v tom případě, pokud má provozovatel systému svůj vlastní kód výrobce a je schopen zajistit, že v kombinaci s tímto kódem bude identifikace každého zařízení jednoznačná.

U typických aplikací modulu WB169-R4B lze jako „M-BUS ID” použít originální výrobní číslo zařízení, které je lze převzít ze zprávy IEC 62065, kterou měřidlo posílá modulu. Ostatní složky M-Bus adresy („Manufacturer”, „Version” a „Medium”) je nutné nastavit v konfiguraci modulu podle výše uvedeného postupu.

Proměnná „**Periode**“ slouží pro nastavení periody spontánního odesílání informačních zpráv. Pro každé připojené měřidlo se perioda nastavuje samostatně. Při výrobě je nastavena perioda 60 minut, aktuální hodnotu nastavení lze vypsat pomocí příkazu „**periode [index]**“ (bez parametru). Pokud za příkaz „periode“ a index zadáme jako parametr požadovaný počet minut (teoreticky lze nastavit až 65535 minut), nastavíme pro zařízení s daným indexem periodu vysílání informačních zpráv na zadaný počet minut.

Příklad kontroly aktuálního nastavení a následného provedení změny periody vysílání informačních zpráv pro zařízení s indexem „0”:

```
cfg#periode 0
Periode [0] is 60 min.
cfg#periode 0 120
Periode [0] changed from 60 to 120 min.
cfg#
```

Příkazy „**reg1**”, „**reg2**”, „**dec1**”, „**dec2**”, „**dib1**”, „**dib2**”, „**vib1**” a „**vib2**” slouží pro výběr těch dvou hodnot (proměnných) z registrů měřidla, které se budou odesílat v odchozí zprávě WMBUS a pro nastavení doprovodných údajů, které umožňují správné dekódování a interpretaci hodnot dle normy M-Bus.

Pomocí příkazu „**reg1 [index]**” a „**reg2 [index]**” vybereme registry měřidla, jejichž stav se bude dálkově odečítat. K modulu WB169-R4B lze připojit dvacet měřidel a z každého z nich lze odečítat dvě vybrané hodnoty (kupříkladu „Nízký tarif” a „Vysoký tarif”). Měřidlo může ukládat do svých registrů velké množství údajů (kupříkladu napětí jednotlivých fází, činné a jalové proudy apod.), proto je při připojení měřidla k modulu nutné vybrat ty dvě hodnoty, které bude modul WB169-R4B odesílat v radiové zprávě formátu WMBUS.

Výběr registrů provedeme tak, že si pomocí příkazu „**iread**” zobrazíme výpis registrů a zjistíme, ve kterých z nich jsou uloženy požadované odečty. V případě pochybností o významu jednotlivých údajů se řídíme dokumentací k měřicímu přístroji. Aktuální nastavení registrů si můžeme vypsat pomocí příkazu „**reg1 [index]**” a „**reg2 [index]**” (bez parametru). Vybrané registry nastavíme tak, že za příkaz „**reg1 [index]**” a „**reg2 [index]**” zadáme označení (název) požadovaného registru.

Příklad zjištění aktuálního nastavení registru pro první odečítanou hodnotu z měřidla s indexem „0” a její následné

nastavení:

```
cfg#reg1 0
Reg1 [0] : 1.8.2
cfg#reg1 0 1.8.1
Reg1 [0] changed from 1.8.2 to 1.8.1
cfg#
```

Z příkladu je zřejmé, že původně byl pro první odečítanou hodnotu nastaven registr "1.8.2" a následně byl přenastaven na registr "1.8.1". Chceme-li odečítat dvě hodnoty, pomocí příkazu "reg2" nastavíme obdobným způsobem i registr pro druhou odečítanou hodnotu. Pokud jsou k modulu připojena dvě měřidla, provedeme stejné nastavení i pro druhé měřidlo s tím, že pro druhé měřidlo používáme index "1".

Pomocí příkazu "dec1 [index]" a "dec2 [index]" nastavíme počet přenášených desetinných míst daného registru. Pokud kupříkladu registr ukládá hodnotu odečítané veličiny s přesností na 4 desetinná místa (AAAAA.BBBB) a chceme přenášet pouze dvě z nich, nastavíme parametr "dec" na hodnotu "2". V tom případě se přenáší číslo ve tvaru "AAAAABB".

Aktuální nastavení počtu přenášených desetinných míst si můžeme vypsát pomocí příkazu "dec1 [index]" a "dec2 [index]" (bez parametru). Počet přenášených desetinných míst nastavíme pro daný registr tak, že za příkaz "dec1 [index]" a "dec2 [index]" zadáme požadovaný počet desetinných míst.

Příklad zjištění aktuálního nastavení počtu přenášených desetinných míst pro první odečítanou hodnotu z měřidla s indexem "0" a její následné přenastavení:

```
cfg#dec1 0
No. of decimal digits [0] for value1 is 2
cfg#dec1 0 4
Change no of decimal digits [0] for value1 from 2 to 4
cfg#
```

Z příkladu je zřejmé, že původně nastavený počet desetinných míst byl přenastaven z hodnoty 2 na hodnotu 4. Výstupní číselná hodnota, která se přenáší ve zprávě WMBUS bude tedy zahrnovat 4 desetinná místa, což se projeví změnou ve výpisu "opto":

a) původní zobrazení proměnné ve výpisu "iread" s nastavením dec1=2:

```
: '1.8.1(000010.741*kWh)'  
*Reg1 : '1.8.1' -> 1074
```

b) zobrazení proměnné ve výpisu "iread" po provedení změny na dec1=4:

```
: '1.8.1(000010.741*kWh)'  
*Reg1 : '1.8.1' -> 107410
```

Pomocí příkazu "dib1 [index]" a "dib2 [index]" nastavíme hodnoty DIF (DIFE), které určují charakter proměnné, číslo „storage“ a formát datového pole podle normy M-Bus. Pro odečítané hodnoty měřidel jsou defaultně nastaveny tyto hodnoty DIF/DIFE:

dib1 (první proměnná): DIF = "04" (okamžitá hodnota, 32-bit integer, storage číslo "0"), DIFE= "00"
dib2 (druhá proměnná): DIF = "44" (okamžitá hodnota, 32-bit integer, storage číslo "1"), DIFE= "00"

Upozornění: Nastavení hodnoty DIF/DIFE nedoporučujeme měnit.

Aktuální nastavení hodnot DIF/DIFE si můžeme vypsát pomocí příkazu "dib1 [index]" a "dib2 [index]" (bez parametru). Změnu nastavení hodnoty DIF/DIFE provedeme pro danou odečítanou hodnotu tak, že za příkaz a index zadáme požadovanou hodnotu DIF a DIFE v decimálním nebo hexadecimálním tvaru takto:

a) Příklad zadání změny hodnoty DIF/DIFE proměnné "1" měřiče s indexem "0" v decimálním tvaru a následného provedení kontroly nastavení:

```
cfg#dib1 0 68 0
Set dib1[0] , DIF 0x44, DIFE 0x00
cfg#dib1 0
dib1[0] , DIF 0x44, DIFE 0x00
cfg#
```

b) Příklad zadání změny hodnoty DIF/DIFE proměnné "1" měřiče s indexem "0" v hexadecimálním tvaru:

```
cfg#dib1 0 0x04 0x00
Set dib1[0] , DIF 0x04, DIFE 0x00
cfg#
```

Pomocí příkazu "**vib [index]**" nastavíme hodnotu VIF a VIFE, která ve zprávě protokolu M-BUS určuje druh měřené veličiny (zda se jedná o objem, teplotu, elektrické napětí apod.) a jednotku, ve kterých je hodnota prezentována (zda se jedná o m³, °C, mV, kWh, apod.). Všechny čtyři výstupní hodnoty (proměnné) modulu WB169-R4B mají defaultně nastavenou tuto hodnotu VIF/VIFE:

VIF = "04" (veličina „Energy“, v jednotkách 10¹ * Wh), VIFE = "00"

Modul je tedy defaultně nastaven tak, že jeho informační zprávy obsahují údaj elektroměru v desítkách Wh. Při připojení elektroměru k takto nastavenému modulu je tedy nutné pomocí příkazu "opto" zkontrolovat v jakých jednotkách se hodnota odečtu ukládá do příslušného registru a případně nastavit pomocí parametru "dec" počet desetinných míst tak, aby výsledné číslo odpovídalo desítkám Wh. Pro výše popsany příklad nastavení parametrů "dec" a "vib" se výstupní veličina dekoduje takto:

- hodnota registru "1.8.1" je 000010.741*kWh
- parametr "dec" je nastaven na hodnotu "2", takže do zprávy WMBUS se načítá 1074 jednotek
- parametr VIF je nastaven na "04", což odpovídá údajem spotřeby energie v 10¹ Wh (10 Wh)
- odečtená hodnota je dekodována jako 1074 * 10 Wh = 10 740 Wh = 10,74 kWh

Pokud chceme spotřebu elektrické energie udávat v jiných jednotkách, než ve Wh (kupříkladu v kWh), nebo měříme jinou veličinu než elektrická energie (kupříkladu spotřebu vody), musíme pro výstupní hodnoty daného měřidla nastavit parametry "dec" tak, aby načtená hodnota byla v požadovaných jednotkách, a parametry "vib" nastavit tak, aby se tyto jednotky správně propagovaly v informační zprávě (a správně dekodovaly na přijímací straně).

Příklad nastavení hodnot "dec" a "vib" pro případ, kdy chceme odečítat spotřebu elektrické energie přímo v kWh:

- hodnota registru "1.8.1" je 000010.741*kWh
- parametr "dec" musí být nastaven na hodnotu "0", takže do zprávy WMBUS se načítá 10 jednotek
- parametr VIF musí být nastaven na "06", což odpovídá údajem spotřeby energie v 10³ Wh (1 kWh)
- odečtená hodnota je dekodována jako 10 * 1 kWh = 10 kWh

Příklad nastavení hodnot "dec" a "vib" pro případ, kdy chceme odečítat spotřebu vody litrech:

- hodnota registru vodoměru je 000124.359*m³
- parametr "dec" musí být nastaven na hodnotu "3", takže do zprávy WMBUS se načítá 124359 jednotek
- parametr VIF musí být nastaven na "13" (*), což odpovídá údajem objemové spotřeby v 10⁻³ m³
- odečtená hodnota je dekodována jako 124359 * 0,001 m³ = 124359 litrů

(*) Tabulka „Codes for Value Information Field (VIF)“ normy M-BUS stanovuje pro veličinu „Volume“ kód "0001 0nnn", přičemž výsledek je v 10^(nnn - 6) m³. Poslední 3 bity kódu tedy určují násobitel. Pro údaj v litrech musíme použít násobitel 10⁻³ (protože 1 litr = 0,001 m³), čemuž odpovídá hodnota nnn=3. Kód VIF pro údaj v litrech je tedy "0001 0011", protože dekadické hodnotě nnn=3 odpovídá binární hodnota "011". Binární hodnotě "00010011" odpovídá hexadecimální zápis "13", což je požadované nastavení parametru VIF.

Parametr VIF nastavíme na hodnotu "13" takto:

```
cfg#vib1 0 0x13 0x00
Set vib1[0] , VIF 0x13, VIFE 0x00
cfg#
```

Alternativně můžeme zadat stejný kód VIF v dekadickém tvaru takto:

```
cfg#vib1 0 19 0
Set vib1[0] , VIF 0x13, VIFE 0x00
cfg#
```

3.3.6 Příkazy pro nastavení měřidel s protokolem Modbus

Tato část obsahuje příkazy pro nastavení interních vstupů měřidel s kódováním dle protokolu Modbus, připojených k modulu WB169-R4B. Tyto příkazy se vždy zadávají s indexem měřidla, tj. ve tvaru "[příkaz] [index] [hodnota]" (kupříkladu "periode 0 60").

Jedná se o následující příkazy:

---

ispeed	<i>nastavení komunikační rychlosti s daným měřidlem</i>
id	<i>nastavení identifikátoru měřidla ve sběrnici Modbus (0 - 255)</i>
reg0	<i>nastavení adresy registru pro vyčtení adresy M-Bus z měřidla</i>
type0	<i>nastavení datového typu registru adresy M-Bus (default 0 = NONE)</i>
func0	<i>nastavení typu příkazu Modbus pro vyčtení adresy (default 3)</i>
sid	<i>nastavení identifikátoru měřidla dle normy M-Bus (0 až 99999999)</i>
ver	<i>nastavení „verze adresace“ („Version“ - doplněk M-Bus adresy)</i>
medium	<i>nastavení kódu média dle normy M-Bus („Medium“ - doplněk M-Bus adresy)</i>
manuf	<i>nastavení kódu výrobce dle normy M-Bus („Manufacturer“ - doplněk M-Bus adresy)</i>
periode	<i>nastavení periody spontánního odesílání zpráv</i>
reg1	<i>nastavení adresy registru, ze kterého bude vyčítána hodnota číslo 1</i>
type1	<i>nastavení datového typu (formátu) registru hodnoty číslo 1 (0 - 12)</i>
func1	<i>nastavení typu příkazu Modbus pro vyčtení hodnoty číslo 1 (default 3)</i>
dib1	<i>nastavení hodnot DIF a DIFE pro hodnotu číslo 1</i>
vib1	<i>nastavení hodnot VIF a VIFE pro hodnotu číslo 1</i>

Modul podporuje načtení až 4 hodnot registru a odeslání načtených hodnot ve formě proměnných standardu M-Bus. Pro načtení a interpretaci hodnot číslo 2, 3 a 4 se obdobně použijí příkazy "type2", "func2", "reg2", "dib2", "vib2", "type3", "func3", "reg3", "dib3", "vib3", "type4", "func4", "reg4", "dib4" a "vib4".

Příkaz "**ispeed**" slouží pro nastavení **přenosové bitové rychlosti** („komunikační rychlosti“) na rozhraní RS-485 mezi měřidlem a modulem WB169-R4B. Tuto rychlost je nutné nastavit tak, aby odpovídala komunikační rychlosti připojeného měřiče. Nastavit lze jednu ze sedmi následujících variant komunikační rychlosti:

- 300 baud
- 600 baud
- 1200 baud
- 2400 baud
- 4800 baud
- 9600 baud
- 19200 baud

Příklad kontroly aktuálního nastavení komunikační rychlosti pro zařízení s indexem "0" a následné provedení její změny:

```
cfg#ispeed 0
Init speed [0] : 4800 bps
cfg#ispeed 0 9600
Init speed [0] changed from 4800 to 9600 bps
cfg#
```

Jak je z příkladu zřejmé, komunikační rychlost pro zařízení "0" byla aktuálně nastavena na hodnotu 4800 b/s (baud). Zadáním příkazu "**ispeed**" s indexem "0" a parametrem "9600" byla změněna na hodnotu 9600 baud.

Příkaz "**id**" slouží pro zavedení identifikátoru (adresy) připojeného měřidla dle normy Modbus. Tento identifikátor slouží pro adresaci zpráv mezi modulem WB169-R4B a připojenými měřidly. Aktuálně nastavený identifikátor si můžeme vypsat pomocí příkazu ve formátu "**id [index]**" (bez parametru). Identifikátor změníme tak, že za příkaz "id" a index zadáme číslo z rozsahu 1 až 247 (adresa "0" je vyhrazena pro broadcast, adresy "248" až "255" jsou v rezervě).

Příklad nastavení identifikátoru měřidla s indexem "0" na hodnotu "5" a následné kontroly aktuálního nastavení:

```
cfg#id 0 5
M0dBus address [0] changed from 1 to 5
cfg#id 0
M0dBus address [0] : 5
cfg#
```

Proměnná „**M-BUS ID**” je výrobní číslo zařízení v systému identifikace dle normy M-Bus. Adresa je pro modul WB169-R4B editovatelná a lze ji nastavit dvěma způsoby:

- nastavením registru měřidla, ze kterého se adresa načte příkazem Modbus pomocí trojice parametrů ”reg0”, ”type0” a ”func0”.
- „ručně” jako libovolné maximálně 8-mi místní číslo (1 až 99999999) pomocí příkazu ”sid”

Je-li nastaveno načítání adresy z registru měřidla, v informační zprávě se použije přednostně adresa vyčtená z registru měřidla. Je-li vyčítání adresy z registru měřidla vypnuto příkazem ”type” = ”0” (NONE), použije se „ručně” nastavená adresa zadaná příkazem ”sid”.

Ruční nastavení identifikátoru měřidla dle normy M-Bus („M-BUS ID“) provedeme pomocí příkazu ”sid [index]”, kdy za tento příkaz a index zadáme libovolné maximálně 8-mi místní číslo (1 až 99999999).

Příklad vypsání ručně nastavené adresy a provedení její změna na adresu 11223344 pro měřidlo s indexem ”0”:

```
mon#sid 0
MBUS address [0] : 12345678
mon#sid 0 11223344
MBUS address [0] changed from 12345678 to 11223344
cfg#
```

Nastavení načítání adresy z registru měřidla se provádí v principu úplně stejně, jako načítání jakékoli jiné proměnné Modbus. Principy načítání hodnot z registrů Modbus a příklady nastavení parametrů ”reg”, ”type” a ”func” jsou uvedeny níže, v druhé části tohoto odstavce.

Proměnná „**Version**” je generace nebo verze měřidla v systému identifikace dle normy M-Bus. Hodnota je pro modul WB169-R4B editovatelná a je defaultně nastavena na hodnotu 1. Aktuálně nastavenou verzi si můžeme vypsát pomocí příkazu ”ver [index]” (bez parametru). Verzi změním tak, že za příkaz ”ver” a index zadáme požadované číslo verze (povolený rozsah: 0 až 255).

Příklad kontroly aktuálního nastavení verze a provedení její změny:

```
cfg#ver 1
MBUS version [1] : 1
cfg#ver 1 2
MBUS version [1] changed from 1 to 2
cfg#
```

Proměnná „**Medium**” slouží pro nastavení mezinárodního kódu měřeného média v systému identifikace dle normy M-Bus. Hodnota je pro modul WB169-R4B editovatelná a je defaultně nastavena na 02 (”Electricity”). Aktuálně nastavené médium si můžeme vypsát pomocí příkazu ”medium [index]” (bez parametru). Médium změním tak, že za příkaz ”medium” a index zadáme požadovaný kód média dle normy M-Bus (povolený rozsah: 0 až 255).

Příklad kontroly aktuálního nastavení kódu média a provedení změny kódu:

```
cfg#medium 0
MBUS medium [0] : 2
cfg#medium 0 7
MBUS medium [0] changed from 2 to 7
cfg#
```

Proměnná „**Manufacturer**” je mezinárodní kód výrobce modulu v systému identifikace dle normy M-Bus. Hodnota je pro modul WB169-R4B editovatelná a je nastavena na ”SFT” (Softlink). Aktuálně nastavený kód výrobce si můžeme vypsát pomocí příkazu ”manuf [index]” (bez parametru). Kód výrobce změním tak, že za příkaz ”manuf [index]” zadáme požadovaný kód výrobce (3 znaky).

Příklad nastavení kódu výrobce:

```
cfg#manuf
MBUS manufacturer : SFT
cfg#manuf XYZ
MBUS manufacturer change from SFT to XYZ
cfg#
```

Upozornění: Při zadávání kódů výrobce používejte zásadně mezinárodně registrované kódy výrobců.

Poznámka: Pro systém identifikace M-Bus obecně platí, že kombinace všech čtyř složek M-Bus adresy (tj. „M-BUS ID“, „Manufacturer“, „Version“ a „Medium“) musí být jednoznačná, takže nesmí existovat dvě zařízení se stejnou kombinací těchto čtyř parametrů. U zařízení s pevně nastavenou konfigurací těchto parametrů je jednoznačnost identifikace zajištěna výrobcem zařízení. U zařízení s nastavitelnými identifikačními parametry lze v závislosti na konkrétně použitých pravidlech identifikace použít výrobní číslo připojeného měřidla (v kombinaci s jeho druhem, modelem a výrobcem), nebo výrobní číslo radiového modulu (v kombinaci s jeho typem a výrobcem). Použití „nezávislé“ číselné řady je možné pouze v tom případě, pokud má provozovatel systému svůj vlastní kód výrobce a je schopen zajistit, že v kombinaci s tímto kódem bude identifikace každého zařízení jednoznačná.

U typických aplikací modulu WB169-R4B lze jako „M-BUS ID“ použít originální výrobní číslo zařízení, které lze převzít ze zprávy Modbus, kterou měřidlo posílá modulu. Ostatní složky M-Bus adresy („Manufacturer“, „Version“ a „Medium“) je nutné nastavit v konfiguraci modulu podle výše uvedeného postupu.

Příkaz „**Periode**“ slouží pro nastavení periody spontánního odesílání informačních zpráv. Pro každé připojené měřidlo se perioda nastavuje samostatně. Při výrobě je nastavena perioda 60 minut, aktuální hodnotu nastavení lze vypsat pomocí příkazu „**periode [index]**“ (bez parametru). Pokud za příkaz „periode“ a index zadáme jako parametr požadovaný počet minut (teoreticky lze nastavit až 65535 minut), nastavíme pro zařízení s daným indexem periodu vysílání informačních zpráv na zadaný počet minut.

Příklad kontroly aktuálního nastavení a následného provedení změny periody vysílání informačních zpráv pro zařízení s indexem "0":

```
cfg#periode 0
Periode [0] is 60 min.
cfg#periode 0 120
Periode [0] changed from 60 to 120 min.
cfg#
```

Nastavení vyčítání hodnot z registrů Modbus

Pro nastavení adresy registru a zformování příkazu pro jeho vyčítání slouží v systému Modbus příkazy „**reg**“, „**type**“ a „**func**“. Aby údaje proměnných vyčtených z registrů Modbus mohly být dekodovány přijímacím systémem Wireless M-BUS, musí být doplněny o dekodovací údaje VIF (VIFE) a DIF (DIFE). Tyto údaje je nutné pomocí příkazů „**vib**“ a „**dib**“ nastavit „ručně“ ke každému údaji, vyčítanému z registrů Modbus (s výjimkou vyčtené hodnoty adresy „M-BUS ID“, která se nepoužívá jako proměnná, ale jako identifikátor).

Příkazy „reg0“, „type0“ a „func0“ používáme pouze pro nastavení Modbus příkazu pro vyčtení registru, ve kterém je uloženo výrobní číslo („M-BUS ID“) zařízení.

Pomocí příkazu „**reg0 [index]**“ vybereme počáteční adresu registru Modbus, ve kterém se nachází údaj, který chceme použít jako identifikátor „M-BUS ID“ (typicky výrobní číslo měřidla). Počáteční adresu registru (*) s výrobním číslem si musíme zjistit v dokumentaci k měřidlu.

Příklad nastavení registru „reg0“ pro načtení výrobního čísla měřidla s indexem "0" na adresu "5":

```
mon#reg0 0 5
Reg0 [0] changed from 0 to 5
cfg#
```

(*) Systém Modbus ukládá data do 16-ti bitových registrů („slov“). Pokud je potřebné uložit informaci obsahující více než 16 bitů (= 2 Byte), využije se více po sobě následujících registrů. Pro načtení dat je tedy potřebné zadat počáteční adresu registru a počet o sobě jdoucích registrů (slov), které se mají odečíst (viz příkaz „type“).

Pomocí příkazu „**type0 [index]**“ nastavíme datový formát registru, který určuje kolik po sobě jdoucích registrů („slov“) se má odečíst a v jakém formátu se mají načtené bity zakódovat do proměnné M-BUS (Integer, BCD...). Příkaz zadáváme nastavením čísla 0 až 12, přičemž každé číslo reprezentuje jednu přednastavenou variantu.

K dispozici jsou tyto varianty:

0 - NONE (daný registr se nenačítá - „vypnutí“ proměnné)

1 - INT8	(1 slovo, "1")
2 - INT16	(1 slovo, "2")
3 - INT32	(2 slova, "4")
4 - INT48	(3 slova, "6")
5 - INT64	(4 slova, "7")
6 - float	(2 slova, "5")
7 - double	(4 slova, "D")
8 - BCD2	(1 slovo, "9")
9 - BCD4	(1 slovo, "A")
10 - BCD8	(2 slova, "C")
11 - BCD12	(3 slova, "E")
12 - BCD16	(4 slova, "D")

Volbou čísla z rozsahu 0 až 12 nastavíme počet načítaných registrů (slov) a zároveň nastavíme spodní 4 bity hodnoty DIF v kódování M-Bus dané proměnné. U každé varianty je v závorce uveden počet načítaných „slov“ a v uvozovkách je uvedena odpovídající spodní část kódu DIF (ve formátu HEX).

Při nastavení hodnoty "type0" musíme vzít do úvahy v jakém formátu (v kolika „slovech“) je požadované číslo (typicky výrobní číslo) uloženo. Je-li výrobní číslo kupříkladu uloženo ve čtyřech „slovech“, nastavíme pro jeho čtení formát "BCD16" (M-Bus adresa je vždy číslo a je obvykle uložena ve formátu BCD). Příklad nastavení formátu registru "type0" na hodnotu "12" (BCD16):

```
mon#type0 0 12
Type0 [0] changed from 10 to 12 (BCD16)
cfg#
```

Na rozdíl od skutečných proměnných 1 až 4 je hodnota "type0" použita pro nastavení výrobního čísla do hlavičky zprávy WMBUS, takže definice DIF nemá v tomto případě žádný význam.

Pomocí příkazu "**func0 [index]**" vybereme funkci protokolu Modbus, pomocí které vyčteme požadovaný register. K dispozici jsou tyto čtyři funkce, označené číslem 1 až 4:

- 1 - čtení série binárních informací typu „Coils“ (typicky výstupy binárních čidel)
- 2 - čtení série binárních informací typu „Discrete Inputs“ (typicky nastavitelné binární hodnoty 0/1)
- 3 - čtení série 16-ti bitových registrů „Holding Registers“ (typicky nastavitelných parametrů)
- 4 - čtení série 16-ti bitových registrů „Input Registers“ (typicky analogových „read only“ vstupů)

Při výběru funkce se musíme řídit tím, v jakém typu registru („Coil“, „Discrete Input“, „Input Register“, nebo „Holding Register“) je vyčítaný registr uložen a zda jsou jednotlivé typy registrů rozděleny do separátních bloků vyžadujících funkci pro čtení daného bloku (viz popis protokolu Modbus - „Modbus Application Protocol Specification“ na www.modbus.org).

Funkce 1 a 2 jsou určeny pro vyčítání binárních registrů. Funkce 4 je určena pro vyčítání registrů typu „Input Registers“, které se v nových přístrojích používají ojediněle. Pro zařízení typu „měřič spotřeby“ se ve většině případů vyčítávají registry typu „Holding Register“ pomocí funkce 3.

Příklad nastavení Modbus funkce číslo "3" pro vyčítání registru "reg0" u měřidla s indexem "0":

```
cfg#func0 0 3
Func0 [0] changed from 1 to 3
cfg#
```

Funkce "reg1", "type1", "func1", "reg2", "type2", "func2", "reg3", "type3", "func3", "reg4", "type4" a "func4" se obdobným způsobem používají pro nastavení vyčítání proměnných 1 až 4. Maximálně lze načítat a přenášet 4 proměnné (u elektroměru to mohou být kupříkladu stavy počítadel dvou tarifů činné energie a stavy počítadel jalové energie Qi a Qk). Pokud přenášíme menší počet proměnných (kupříkladu pouze odečty dvou tarifů činné energie), zbylé proměnné „vypneme“ nastavením parametru "type" na hodnotu "0" (NONE).

Kontrolu nastavení trojice parametrů pro vyčítání hodnoty z registru Modbus "reg", "type" a "func" provedeme kontrolním vyčtením registru pomocí příkazu "iread" takto:

```

mon#iread 0
Reading configuration 0 ...
Reading modbus...
  Enable uart on speed 9600
Modbus send  : (8 bytes):
01 03 01 c1 00 03 55 cb
Modbus recv  : (11 bytes):
01 03 06 00 00 00 06 4f 63 21
  Address : 1
  Register : 450 (0x01c2)
  Value (INT48) : 1615
  Read address register ...
Modbus send  : (8 bytes):
01 03 00 04 00 04 05 c8
Modbus recv  : (13 bytes):
01 03 08 00 00 00 00 17 11 27 24 db 8d
  Address : 1
  Register : 5 (0x0005)
  Value (BCD16) : 17112724
  Device address : 17112724
mon#

```

Z výpisu je zřejmé, že ze zařízení s Modbus adresou "1" byly vyčteny dva registry:

- registr "450", typ INT48, vyčtená hodnota "1615"
- registr "5", typ BCD16, vyčtená hodnota "17112724"

Na rozdíl od nastavení vyčítání hodnoty "M-BUS ID" (pomocí "reg0", "type0", "func0") musíme u skutečných proměnných 1, 2, 3 a 4, které se načítají do jednotlivých datových segmentů datového bloku zprávy, nastavit pomocí příkazů "dib1", "dib2", "dib3", "dib4" a "vib1", "vib2", "vib3", "vib4" i jejich dekodovací údaje DIF a VIF.

Pomocí příkazu "**dib1 [index]**", "**dib2 [index]**", "**dib3 [index]**" a "**dib4 [index]**" nastavíme pro jednotlivé proměnné hodnoty DIF, které určují charakter proměnné, číslo „storage“ a formát datového pole podle normy MBUS. U modulu WB169-R4B nastavujeme pouze horní 4 bity určující charakter proměnné a číslo „storage“, spodní 4 bity hodnoty DIF se do informační zprávy načítají dle nastaveného formátu registru (viz popis příkazu "type" výše) bez ohledu na nastavení DIF příkazem "dib".

Aktuální nastavení hodnot DIF si můžeme vypsát pomocí příkazu "dib [index]" (bez parametru). Změnu nastavení hodnoty DIF provedeme pro danou odečítanou hodnotu tak, že za příkaz a index zadáme požadovanou hodnotu DIF v decimálním nebo hexadecimálním tvaru takto:

a) Příklad zadání změny hodnoty DIF proměnné "1" měřiče s indexem "0" v decimálním tvaru a následného provedení kontroly nastavení:

```

cfg#dib1 0 68
Set dib1[0] , from 0d to 44
cfg#dib1 0
  dib1[0] : 44
cfg#

```

b) Příklad zadání změny hodnoty DIF proměnné "1" měřiče s indexem "0" v hexadecimálním tvaru:

```

cfg#dib1 0 0x44
Set dib1[0], from 0d to 44
cfg#

```

Pomocí příkazů "**vib1 [index]**", "**vib2 [index]**", "**vib3 [index]**" a "**vib4 [index]**" nastavíme hodnotu pro danou proměnnou hodnotu VIF, která ve zprávě protokolu M-BUS určuje druh měřené veličiny (zda se jedná o objem, teplotu, elektrické napětí apod.) a jednotku, ve kterých je hodnota prezentována (zda se jedná o m³, °C, mV, kWh, apod.). Všechny čtyři výstupní hodnoty (proměnné) modulu WB169-R4B mají defaultně nastavenou tuto hodnotu VIF = "03" (veličina „Energy“, v jednotkách 10⁰ * Wh). Modul je tedy defaultně nastaven tak, že jeho informační zprávy obsahují údaj elektroměru ve Wh.

Pokud je v daném registru uložená hodnota čítače elektrické energie v jiných jednotkách, než ve Wh (kupříkladu

v KWh), nebo měříme jinou veličinu než elektrická energie (kupříkladu spotřebu vody), musíme nastavit parametr "vib" tak, aby se tato jednotka správně propagovala v informační zprávě (a správně dekodovala na přijímací straně). Příklad VIF nastavíme na hodnotu "03" pomocí příkazu "vib" v hexadecimálním tvaru takto:

```
cfg#vib1 0 0x03
Set vib1[0], from 13 to 03
cfg#
```

Alternativně můžeme zadat stejný kód VIF i v dekadickém tvaru.

3.3.7 Příkazy skupiny „Configuration“ pro zapsání konfigurace a reset modulu

Modul obsahuje dvě sady konfigurace: provozní konfiguraci a uloženou konfiguraci. Při startu systému provede modul nakopírování uložené konfigurace do provozní, se kterou nadále pracuje. Pokud uživatel mění configurační parametry, děje se tak pouze v provozní konfiguraci.

Pokud není aktuální provozní konfigurace uložena do paměti FLASH, po resetu se modul „vrátí“ k té sadě configuračních parametrů, která je uložena ve FLASH. Pokud nastavíme nějaký parametr pouze dočasně (kupříkladu zkrátíme periodu vysílání pro účely ověřování dosahu při instalaci), nemusíme provozní konfiguraci ukládat do paměti FLASH (po ukončení práce stejně periodu nastavíme na původní hodnotu). Pokud ale chceme, aby aktuálně změněné provozní parametry zůstaly nastaveny trvale, po nastavení daného parametru (nebo více parametrů) provedeme uložení konfigurace do paměti FLASH.

Odpovídá-li provozní konfigurace uložené sadě (tj. mezi příkazy ve FLASH a v provozní sadě nejsou žádné rozdíly), modul se „hlásí“ promptem ve tvaru "mon#". Byla-li provozní konfigurace změněna tak, že již neodpovídá uložené sadě, modul se hlásí promptem ve tvaru "cfg#".

Při každém uložení aktuální konfigurace do paměti FLASH se změní hodnota parametru „Configuration version“ tak, že se číslo konfigurace zvýší o jedna a prompt se změní na "mon#". Úplným vymazáním paměti FLASH se hodnota parametru „Configuration version“ vynuluje.

Aktuální provozní konfiguraci si vypíšeme příkazem "show" (viz odstavec 3.3.1):

```
cfg#show
```

Aktuální provozní konfiguraci přepíšeme do paměti FLASH příkazem "write":

```
cfg#write
Writing config ... OK, version 3
```

Načtení konfigurace z paměti FLASH provedeme příkazem "read" (u některých modifikací příkazem "cread"):

```
cfg#read
Reading config ... OK, version 3
```

Konfiguraci smažeme z paměti Flash příkazem "clear":

```
cfg#clear
Clearing configuration ... OK, version
```

Tímto příkazem se vymažou configurační parametry z paměti FLASH, a je nutné je znovu nastavit. Pokud se po vymazání paměti FLASH modul zresetuje, po resetu se přepíše do paměti FLASH defaultní sada parametrů, která je nastavena v programu zařízení. Výjimkou je nastavení frekvenční konstanty, které se zachovává na aktuální hodnotě i při vymazání FLASH.

Tento příkaz doporučujeme používat pouze uživatelům s dobrou znalostí systému, nebo po konzultaci s výrobcem.

Reset modulu provedeme pomocí příkazu "reset":

```
cfg#reset
cfg#
Reset code 22 : WDT time out (PUC)
RF module started, sw version 1.02, date Aug 15 2014
mon#
```

Příkazem **”proto [index]”** nastavíme způsob kódování daného interního vstupu v závislosti na tom, zda měřidlo připojené k tomuto internímu vstupu používá kódování M-Bus, nebo kódování dle IEC 62056 (dále „OPTO”). Pro způsob kódování („protokol”) OPTO použijeme hodnotu ”0”, pro způsob kódování („protokol”) M-Bus použijeme hodnotu ”1”, pro způsob kódování („protokol”) Modbus použijeme hodnotu ”2”.

Příklad nastavení interního vstupu ”1” na protokol M-BUS:

```
cfg#proto 1 1
Set Protocol [1] to MBUS with default values
cfg#
```

3.3.8 Příkazy skupiny „Modem commands“ pro konfiguraci radiového vysílače

Tato skupina příkazů slouží pro nastavení odesílání zpráv systému Wireless M-BUS a pro nastavení radiové části modulu.

V **první části** jsou příkazy pro nastavení parametrů vysílacího systému pro odesílání zpráv Wireless M-BUS. Tyto parametry jsou platné pro všechny vysílané zprávy z daného modulu. Jedná se o tyto příkazy:

---

power	<i>nastavení vysílacího výkonu („Power”)</i>
mode	<i>nastavení komunikačního módu (N1 nebo N2)</i>
chan	<i>nastavení vysílacího kanálu (výběr ze 7-mi možností)</i>
ekey	<i>nastavení kryptovacího klíče („.” - vypnuté šifrování)</i>

Proměnná **„Power”** slouží pro nastavení vysílacího výkonu modulu. Při výrobě je modul nastaven na střední výkon 100 mW. Pomocí příkazu **”power”** (bez parametru) lze vypsát aktuální hodnotu nastavení. Vysílací výkon můžeme pomocí parametrů 1 až 5 nastavit na jednu z následujících 5-ti úrovní:

- hodnota ”1” pro výkon 14 dBm (25 mW)
- hodnota ”2” pro výkon 17 dBm (50 mW)
- hodnota ”3” pro výkon 20 dBm (100 mW)
- hodnota ”4” pro výkon 24 dBm (250 mW)
- hodnota ”5” pro výkon 27 dBm (500 mW)

Příklad kontroly, nastavení a opětovné kontroly vysílacího výkonu:

```
cfg#power
MBUS power : 3 (20 dBm)
cfg#power 5
MBUS power changed from 3 to 5 (27 dbm)
cfg#power
MBUS power : 5 (27 dBm)
cfg#
```

Proměnná **„Komunikační mód”** slouží pro výběr komunikačního módu modulu. Modul podporuje komunikační mód N1, N2, pomocí příkazu **”mode”** (bez parametru) lze vypsát aktuální hodnotu nastavení. Komunikační mód změňme tak, že za příkaz **”mode”** zadáme jako parametr požadovanou volbu. Komunikační módy jsou definovány normou Wireless M-BUS, konkrétní nabídka komunikačních módů modulu je uvedena v nápovědě **”Help”** u parametru **”mode”** (viz odstavec [3.3.2](#)).

Příklad kontroly, nastavení, uložení a opětovné kontroly komunikačního módu:

```

cfg#mode
Mode N1
cfg#mode 2
CC1120 state 0x0f, marcstate 65, fifo tx 0, rx 0
Mode changed from 1 to 2
cfg#mode
Mode N2
cfg#

```

Proměnná „**Vyílací kanál**” slouží pro výběr vysílacího kanálu modulu. Vysílací kanály jsou pro jednotlivá frekvenční pásma definovány normou Wireless M-BUS. Pomocí příkazu ”**chan**“ (bez parametru) lze vypsat všechny dostupné volby (pro tento typ modulu je to 7 voleb), ve kterých je hvězdičkou označena aktuálně nastavená volba. Komunikační mód změním tak, že za příkaz ”chan“ zadáme jako parametr číslo požadované volby. .

Příklad kontroly, nastavení, uložení a opětovné kontroly vysílacího kanálu:

```

cfg#chan
Help :
 1 - chan 1a (169.40625 Mhz), 4.8 kbps
 2 - chan 1b (169.41875 Mhz), 4.8 kbps
* 3 - chan 2a (169.43125 Mhz), 2.4 kbps
 4 - chan 2b (169.44375 Mhz), 2.4 kbps
 5 - chan 3a (169.45625 Mhz), 4.8 kbps
 6 - chan 3b (169.46875 Mhz), 4.8 kbps
 7 - chan 3g (169.43750 Mhz), 19.2 kbps
cfg#chan 1
Channel changed from 3 to 1 : chan 1a (169.40625 Mhz), 4.8 kbps
CC1120 state 0x0f, marcstate 65, fifo tx 0, rx 0
cfg#chan
Help :
* 1 - chan 1a (169.40625 Mhz), 4.8 kbps
 2 - chan 1b (169.41875 Mhz), 4.8 kbps
 3 - chan 2a (169.43125 Mhz), 2.4 kbps
...
 7 - chan 3g (169.43750 Mhz), 19.2 kbps
cfg#

```

Proměnná „**Enkrypční kód**” slouží pro nastavení šifrovacího klíče pro šifrování zpráv pomocí klíče AES-128. Šifrovací klíč o délce 16 Byte zavedeme pomocí příkazu ”**ekey**” za kterým následuje řetězec 16 byte, který lze zadat v dekadickém nebo hexadecimálním tvaru (viz příklady).

Příklad zadání šifrovacího klíče v hexadecimálním tvaru:

```

cfg#ekey 0x1a 0x2b 0x3c 0x4d 0x5e 0x6f 0xa1 0xb2 0xc3 0xd4 0xe5 0xf6 0x77 0x88 0x99 0xaf
Setting encryption key : 1a 2b 3c 4d 5e 6f a1 b2 c3 d4 e5 f6 77 88 99 af
cfg#

```

Příklad zadání šifrovacího klíče v dekadickém tvaru:

```

cfg#ekey42 53 159 188 255 138 241 202 136 21 98 147 235 15 145 136
Setting encryption key : 2a 35 9f bc ff 8a f1 ca 88 15 62 93 eb 0f 91 88
cfg#

```

Po zavedení šifrovacího klíče se ve výpisu nastavených parametrů (viz odstavec 3.3.1) zobrazí informace o zapnutí šifrování „**Data will be encrypted by AES**”.

Šifrování vypneme tak, že za příkaz ”**ekey**” zadáme parametr ”.” (tečka):

```

cfg#ekey.
Encryption disabling
cfg#

```

Po vypnutí šifrování se ve výpisu parametrů (viz odstavec 3.3.1) zobrazí informace „**Data will be unencrypted**”.

V **druhé části** jsou příkazy pro nastavení vysílací části modulu, které se používají zejména při počátečním seřízení modulu v rámci procesu výroby a výstupní kontroly.

Jedná se o tyto příkazy:

---

mr	<i>nastavení přijímacího módu (diagnostika)</i>
mt test	<i>spuštění testovacího vysílání (nastavení a diagnostika)</i>
ms	<i>systém vypíše interní status radiového modemu (diagnostika)</i>
mi	<i>systém vypíše vnitřní registry modemu (diagnostika)</i>
mfreq	<i>nastavení frekvenční konstanty vysílače (nastavení vysílací frekvence)</i>
cfreq	<i>korekce frekvenční konstanty (doladění frekvence)</i>
send	<i>příkaz pro okamžité odeslání informační zprávy</i>
sendp	<i>příkaz pro odeslání série informačních zpráv</i>

Příkazem **"send [index]"** okamžitě („mimo pořadí“) odešleme standardní informační zprávu s aktuální sadou údajů o teplotě a dalších měřených veličinách (viz odstavec 3.4), která obsahuje data ze zadaného zařízení "index". Tento příkaz lze použít kupříkladu při instalaci systému, když chceme ověřit dosah signálu, nebo při různých nastavováních a testech přijímacího zařízení. Příkaz nám umožní odeslat informační zprávu kdykoli, bez nutnosti měnit vysílací periodu, nebo čekat na spontánní odeslání zprávy dle nastavené periody. U těch typů modulů, kde se posílají data souhrnně za všechna zařízení v jedné zprávě, se tento příkaz používá bez indexu.

Příklad zadání příkazu pro odeslání informační zprávy s informacemi od měřidla/čidla s indexem "1":

```
mon#send 1
Send [1] ...
send [1] msg 255
mon#
```

Příkazem **"sendp [počet]"** odešleme sérii několika informačních zpráv s periodou 1 minuta, přičemž první zpráva je odeslána okamžitě. Počet zpráv v sérii je určen číslem "počet" za příkazem, maximální hodnota počtu zpráv sérii je 30. Tento příkaz lze použít při instalaci nebo testech systému. Tento příkaz lze použít pouze u novějších modifikací modulů (pouze pokud se zobrazuje ve výpisu "HELP").

Příklad zadání příkazu pro odeslání série 5-ti informačních zpráv:

```
mon#sendp 5
send 5 msgs
mon#
```

Příkazy **"mr"**, **"mt test"**, **"ms"**, **"mi"**, **"mfreq"** a **"cfreq"** slouží pouze pro diagnostiku modemové části modulu (vysílače/přijímače) a pro jeho nastavení na nominální frekvenci v procesu výroby a výstupní kontroly.

Důrazně nedoporučujeme tyto příkazy používat při provozu zařízení. Změna parametrů, které se pomocí těchto příkazů nastavují, může způsobit neprovozschopnost zařízení.

3.3.9 Přehled konfiguračních parametrů modulu

Přehled konfiguračních parametrů, které slouží pro uživatelské nastavení modulu WB169-R4B, je uveden v Tabulce č. 2. Parametry jsou v tabulce uvedeny ve stejném pořadí, v jakém se zobrazují při výpisu konfigurace (viz odstavec 3.3.1).

Ve sloupci „**Hodnota**“ jsou uvedeny doporučené rozsahy hodnot pro nastavení příslušného parametru. Označení „kód“ ve sloupci „Hodnota“ znamená, že nastavená hodnota se zobrazuje ve formě hexadecimálního kódu, kde dvojice hexadecimálních znaků reprezentuje vždy jeden Byte.

Ve sloupci „**Default**.“ jsou uvedeny defaultní hodnoty, nastavené při výrobě modulu. Barevné označení tohoto pole má následující význam:

- zelená barva - nejčastěji měněné parametry, nastavujeme je v závislosti na konkrétní aplikaci
- červená barva - parametry, které nedoporučujeme měnit
- šedá barva - hodnoty, které nelze měnit („read only“)

Položky 1 - 6 se týkají nastavení parametrů Wireless M-BUS samotného modulu WB169-R4B (jeho vlastní adresa a nastavení periody vysílání stavové zprávy, zapnutí enkrypcce).

Tab. 2: Přehled konfiguračních parametrů modulu WB169-R4B

P.č.	Název	Hodnota	Popis	Default.
1	WMBUS address	0-99999999	WMBUS adresa modulu	read only
2	WMBUS Manufact.	kód	Výrobce modulu (doplněk M-Bus adresy)	read only
3	Info send periode	1 - 65535	Vysílací perioda stavové zprávy	read only
4	Next send	aktuální stav	Čas do příštího vyslání stavové zprávy	read only
5	No. sent	aktuální stav	Počet odeslaných stav. zpráv od resetu	read only
6	Encryption	kód	Šifrovací klíč	vypnuto
<i>Interní vstupy s protokolem "M-Bus"</i>				
7	Uart speed	300 - 19200 bps	Počáteční komunikační rychlost M-Bus	2400 bps
8	Meter address	(0 - 255)	Primární M-Bus adresa měřidla	broadcast
9	MBUS second. addr.	(0 - 99999999)	Sekundární M-Bus adresa měřidla	-
10	Send periode	1 - 65535	Vysílací perioda zprávy daného měřiče	read only
11	Next send	aktuální stav	Čas do příštího vyslání zprávy v minutách	read only
12	No. sent	aktuální stav	Počet odeslaných zpráv od resetu	read only
<i>Interní vstupy s protokolem "OPTO"</i>				
13	Uart init speed	300 - 19200 bps	Počáteční komunikační rychlost M-Bus	300 bps
14	Meter address	16 znaků	Identifikátor modulu dle IEC 62056	-
15	MBUS Reg addr.	0-99999999/kód reg.	Výrobní číslo (M-Bus adresa)	-
16	MBUS Version	0 - 255	Generace / verze (doplněk M-Bus adresy)	1
17	MBUS Medium	kód	Médium (doplněk M-Bus adresy)	02
18	MBUS Manufact.	kód	Výrobce měřidla (doplněk M-Bus adresy)	SFT
19	Reg value	číslo registru	Nastavení odečítané hodnoty 1	-
20	No. decimal digits	0 - 7	Počet načtených desetinných míst 1	2
21	MBUS value	kód	Nastavení DIF a VIF hodnoty 1	04 04
22	Send periode	1 - 65535	Vysílací perioda zprávy daného měřiče	60
23	Next send	aktuální stav	Čas do příštího vyslání zprávy v minutách	read only
24	No. sent	aktuální stav	Počet odeslaných zpráv od resetu	read only
<i>Interní vstupy s protokolem "Modbus"</i>				
25	Uart init speed	300 - 19200 bps	Počáteční komunikační rychlost Modbus	300 bps
26	Meter address	0 - 255	Adresa měřidla ve sběrnici Modbus	-
27	MBUS Reg. addr.	0-99999999/kód reg.	Výrobní číslo (M-Bus adresa)	-
28	MBUS Version	0 - 255	Generace / verze (doplněk M-Bus adresy)	1
29	MBUS Medium	kód	Médium (doplněk M-Bus adresy)	02
30	MBUS Manufact.	kód	Výrobce měřidla (doplněk M-Bus adresy)	SFT
31	Reg address	adresa registru	Nastavení odečítané hodnoty	-
32	Reg. type	0 - 12	Typ (datový formát) odečítané hodnoty	2
33	Reg. function	1 - 4	Typ příkazu Modbus pro vyčtení hodnoty	3
34	MBUS DIB	kód	Nastavení DIF hodnoty	-
35	MBUS VIB	kód	Nastavení VIF hodnoty	-
36	Send periode	1 - 65535	Vysílací perioda zprávy daného měřiče	60
37	Next send	aktuální stav	Čas do příštího vyslání zprávy v minutách	read only
38	No. sent	aktuální stav	Počet odeslaných zpráv od resetu	read only
39	WMBUS power	1 - 5	Vysílací výkon	3
40	WMBUS mode	1 - 2	Komunikační mód	1 (N1)
41	WMBUS channel	1 - 7	Vysílací kanál	1
42	Config. version	aktuální stav	Počet zápisů do FLASH od vymazání	read only
43	SW version	aktuální stav	Verze software a datum vydání software	read only

Položky 7 - 12 jsou konfigurační parametry pro interní vstupy měřidel s kódováním M-Bus .

Položky 13 - 24 jsou konfigurační parametry pro interní vstupy protokolu IEC 62056 („OPTO“). Modul umožňuje odečítání dvou registrů OPTO, takže položky 19-21 se v konfiguraci opakují dvakrát (Reg.value1, Reg.value2..).

Položky 25 - 38 jsou konfigurační parametry pro interní vstupy protokolu Modbus. Modul umožňuje odečítání až čtyř registrů Modbus, takže hodnoty 31-35 se v konfiguraci opakují čtyřikrát (Register 1, Register 2 ...).

Položky 39 až 43 jsou konfigurační parametry radiové části modulu.

3.4 Struktura datové zprávy modulu

Informační zpráva s odečtenými daty připojeného měřidla (kterou modul WB169-R4B odesílá za dané měřidlo) se skládá z hlavičky Wireless M-BUS („WMBUS Header“) a z aplikační vrstvy ve formátu M-Bus s různou délkou, v závislosti na typu a nastavení připojeného měřidla.

Pro každé připojené zařízení se nezávisle na sobě (s rozdílně nastavitelnou periodou) generuje jedna informační zpráva, která nese v hlavičce identifikaci daného zařízení.

U připojených měřidel s **kódováním dle normy M-Bus** modul přeposílá zprávu M-Bus v originálním tvaru, tak, jak ji přijal přes rozhraní RS-485 od připojeného měřidla. Typ hlavičky i počet datových segmentů datového bloku závisí na tom, jak je nastavena aplikační vrstva rozhraní M-Bus připojeného měřidla. Odesílá-li připojené měřidlo zprávu v šifrovaném módu, je obsah zprávy zašifrován bez ohledu na nastavení parametru „ekey“.

U připojených měřidel s **kódováním dle normy IEC 62056 („OPTO“)** sestavuje aplikační vrstvu zprávy ve formátu M-Bus modul WB169-R4B podle nastavení popsaného v části 3.3.5 „Příkazy pro nastavení měřidel IEC 65069 („OPTO“)“. V tomto případě se aplikační vrstva zprávy skládá ze zkrácené hlavičky M-Bus o délce 4 Byte a z datového bloku složeného ze čtyř nebo pěti datových bloků o celkové délce 20 nebo 26 Byte (v závislosti na tom, zda se přenáší jedna nebo dvě hodnoty).

Struktura hlavičky zprávy Wireless M-BUS modulu je uvedena v Tabulce č. 3.

Tab. 3: Struktura hlavičky zprávy Wireless M-BUS modulu WB169-R4B

Název	Délka (Byte)	Popis/význam
Délka zprávy (L)	1	Délka zprávy v Byte
Typ paketu (C)	1	„Spontaneous User Data“
ID výrobce (M)	2	„SFT“ (kód výrobce Softlink)
Výr. číslo (A)	4	Identifikace modulu dle normy M-BUS (nastavitelné)
Verze (V)	1	Generace/verze modulu dle normy M-BUS (nastavitelné)
Médium (T)	1	Druh měřeného média dle normy M-BUS (nastavitelné)
Typ aplikace (Cl)	1	„Slave to Master, 4-Byte header, variable data format“

Hlavička Wireless M-BUS obsahuje úplnou identifikaci zařízení dle normy M-BUS (výrobce/médium/ verze/výrobní číslo) a informace o typu zprávy a formátu jejího obsahu.

Zkrácená 4-Bytová hlavička M-Bus aplikační vrstvy zprávy obsahuje tyto údaje:

- položka „Pořadové číslo“ (Access No) se bude s každou odeslanou zprávou zvyšovat;
- položka „Status“ je v normálním stavu nulová, hodnota „04“ („Low Power“) signalizuje nízké napětí baterie;
- položka „Signature“ obsahuje typ a parametr šifrování (pokud bez šifrování, tak „00 00“).

Položka zprávy „Signature“ se při opakování zprávy opakovačem modifikuje na „01 XX“ (nižší bit prvního Byte se přepíše z „0“ na „1“).

Datový blok se u měřidel s kódováním „OPTO“ skládá ze čtyř nebo pěti datových segmentů, z nichž každý nese data k jedné proměnné. Seznam proměnných, které posílá modul WB169-R4B ve své datové zprávě je uveden v Tabulce č. 4:

Tab. 4: Popis proměnných v datovém bloku informační zprávy modulu WB169-R4B

Pořadí	Proměnná (význam a popis)	Jednotka	Typ	Formát dat
1	Okamžitá spotřeba (registr 1)	m ³ (10 ⁻³)	Inst.	32 bit Integer
2	Okamžitá spotřeba (registr 2)	m ³ (10 ⁻³)	Inst.	32 bit Integer
3	Napětí interního zdroje	V (10 ⁻²)	Inst.	16 bit Integer
4	Teplota procesoru	°C (1)	Inst.	8 bit Integer
5	„Uptime“ od posledního resetu	seconds	Inst.	32 bit Integer

Pokud není nastaven (nebo nalezen) registr pro hodnotu „reg2“ (viz odstavec 3.3.5 „Příkazy pro nastavení měřidel IEC 65069 („OPTO“)“), datový segment pro tento registr se nevytvoří. Datový blok má v tomto případě pouze 4 segmenty a celkovou délku 20 Byte. Ve standardním nastavení s jedním přenášeným registrem činí celková délka zprávy 34 Byte (10 Byte hlavička WMBUS, 4 Byte zkrácená hlavička M-BUS a 20 Byte datový blok). Pokud se přenáší dva registry, datový blok má délku 26 Byte a celá zpráva má při standardním nastavení délku 40 Byte.

Zobrazení zprávy měřidla s kódováním „OPTO“ s jednou přenášenou hodnotou ve standardním nastavení, zachycené a dekódované pomocí analyzátoru rádiového signálu systému Wireless M-BUS typu *WMBUS RFAN1*, je znázorněno na obrázku 7.

Index	Time [s]	Δ T [s]	RSSI	Length	C field	ID	Man.	Ver.	Type	CI	Hdr ID	Hdr Man.	Hdr Ver.	Hdr Type	Access #	Status	Signature	Encrypted
1	35.370	0.000	-45	34	0x44	11242814	SFT	1	Electricity	0x7a					7	00	00 00	-

Index	Value	dim	Tariff	Storage	Unit	DIF	VIF	Data
1	10740.0	Wh	0	0	0 04	04	32 04 00 00	
2	369.0		0	0	0 02	FD 47	71 01	
3	22.0	°C	0	0	0 01	5F	16	
4	830.0	seconds	0	0	0 04	20	3E 03 00 00	

pi169-1001:1141 0:01:00

Obr. 7: Zobrazení zprávy modulu WB169-R4B pomocí analyzátoru *WMBUS RFAN1*

U připojených měřidel s **kódováním dle normy Modbus** sestavuje aplikační vrstva zprávy ve formátu M-Bus modul WB169-R4B podle nastavení popsaného v části 3.3.6 „Příkazy pro nastavení měřidel s protokolem Modbus“. V tomto případě se aplikační vrstva zprávy skládá ze zkrácené hlavičky M-Bus o délce 4 Byte (stejně, jako u měřidel „OPTO“ - viz Tabulka 3) a z datového bloku složeného ze čtyř až sedmi datových segmentů (v závislosti na tom, kolik registrů se ve zprávě přenáší).

Seznam přenášených proměnných v jednotlivých datových segmentech je obdobný jako u datové zprávy od měřidla s protokolem „OPTO“ (viz Tabulka č. 4), pouze počet proměnných načtených z registrů měřidla může být vyšší (lze načíst až čtyři registry) a jejich datový formát může být variabilnější. Kromě proměnných načtených z registrů nese datový blok zprávy i tři „povinné“ datové segmenty, týkající se samotného modulu: napětí interního zdroje, teplota procesoru a „uptime“ modulu.

Pokud je u některého registru Modbus nastaven typ (datový formát) odečítané hodnoty na hodnotu „0“ (viz odstavec 3.3.6 „Příkazy pro nastavení měřidel s protokolem Modbus“), datový segment pro tento registr se nevytvoří. Datový segment se nevytvoří ani pro ten registr, jehož adresa nebyla v měřidle nalezena.

4 Provozní podmínky

V této části dokumentu jsou uvedena základní doporučení pro dopravu, skladování, montáž a provoz radiových modulů typu WB169-R4B.

4.1 Obecná provozní rizika

Radiové moduly jsou elektronická zařízení napájená vlastní vnitřní baterií, které registrují stav počítadel nebo registrů připojených měřičů spotřeby, nebo čidel. Při provozu zařízení hrozí zejména následující rizika:

4.1.1 Riziko mechanického a elektrického poškození

Zařízení jsou uzavřena v plastových krabičkách, takže elektronické součástky nejsou přístupné pro přímé poškození dotekem, nástrojem, nebo statickou elektřinou. Při běžném způsobu provozu nejsou nutná žádná zvláštní opatření, kromě zamezení mechanického poškození silným tlakem nebo otřesy.

Zvláštní pozornost vyžadují kabely, kterými jsou radiové moduly propojeny s měřiči spotřeby, nebo čidly. Při provozu zařízení je potřebné dbát na to, aby tyto kabely nebyly mechanicky namáhány tahem, ani ohybem. V případě poškození izolace propojovacího kabelu doporučujeme kabel okamžitě vyměnit. Je-li modul vybaven externí anténou, stejnou pozornost je potřebné věnovat i anténě a anténnímu kabelu. Minimální poloměr ohybu anténního kabelu o průměru 6 mm jsou 4 cm, pro anténní kabel s průměrem 2,5 mm je minimální poloměr ohybu 2 cm. Nedodržení těchto parametrů ohybu může vést k porušení homogenity koaxiálního kabelu a tím ke snížení rádiového dosahu zařízení. Dále je potřebné dbát na to, aby připojený anténní kabel nadměrně nenamáhal na tah nebo zkrut anténní konektor zařízení. Při nadměrném zatížení může dojít k poškození nebo zničení anténních konektorů

Elektrickou montáž může provádět jen osoba s potřebnou kvalifikací v elektrotechnice a zároveň proškolená pro instalaci tohoto zařízení. Anténní koaxiální kabel i signální kabely je vhodné vést odděleně a co nejdále od silových vedení 230V/50Hz.

4.1.2 Riziko předčasného vybití vnitřní baterie

Zařízení jsou vybavena vnitřní baterií s dlouhou životností. Na životnost baterie mají zásadní vliv tyto faktory:

- skladovací a provozní teplota – při vysokých teplotách se zvyšuje samovybíjecí proud, při nízkých teplotách se snižuje kapacita baterie;
- četnost vysílání informačních zpráv.

Moduly jsou dodávány s nastavenou četností pravidelného vysílání dat dle konfigurační tabulky uvedené v části a pro tuto četnost vysílání je udávána i životnost baterie. Při vyšší četnosti vysílání informační zprávy se životnost baterie úměrně zkracuje.

4.1.3 Riziko poškození nadměrnou vlhkostí

Radiové moduly jsou (stejně jako všechna elektronická zařízení) snadno poškoditelné vodou, která způsobí zkrat mezi elektronickými součástkami zařízení, nebo korozi součástek. Samotná deska plošných spojů je před poškozením vodou chráněna krabičkou modulu. K poškození modulu může dojít nejenom vniknutím vody do krabičky, ale i pronikáním vlhkého vzduchu s následkem koroze, nebo poškození způsobeného kondenzací vody uvnitř krabičky.

Moduly jsou dodávány buďto v provedení IP65 (odolné proti krátkodobě stříkající vodě), nebo s dodatečným utěsněním silikonovou výplní s vysokou adhezí, které zaručuje odolnost proti zaplavení vodou (stupeň krytí IP68). Moduly vybavené již z výroby utěšňovací silikonovou výplní mají na přístrojovém štítku uveden stupeň krytí IP68 (kupříkladu: "WB169-R4B/B13/IP68").

Rizika spojená s poškozením modulu vniknutím nadměrné vlhkosti lze u modulů v základním provedení "**IP65**" eliminovat takto:

- instalovat pouze moduly správně sestavené, s nepoškozenou krabičkou a nepoškozeným pryžovým těsněním;
- v případě pochybnosti provést dodatečné dotěsnění styku obou dílů krabičky pomocí silikonu
- moduly instalovat pouze do prostoru, kde relativní vlhkost překračuje hodnotu 95% pouze výjimečně;
- moduly instalovat pouze do prostoru, kde může dojít k přímému ostříku vodou pouze výjimečně a krátkodobě;
- v žádném případě neinstalovat moduly do prostor, kde by mohlo dojít k ponoření modulu do vody.

Rizika spojená s poškozením modulu vniknutím nadměrné vlhkosti lze u modulů v provedení **IP68** eliminovat takto:

- moduly s dodatečným utěsněním silikonovou výplní bez závažného důvodu neotvírat;
- byl-li modul z nějakého důvodu otevřen, pro zachování funkčnosti utěsnění je nutné manipulovat s ním s maximální opatrností, případně obnovit silikonovou náplň zalitím několika mililitry silikonu (postup této operace doporučujeme konzultovat s výrobcem modulu). **V případě otevření modulu není stupeň krytí IP68 ze strany výrobce garantován;**
- moduly instalovat pouze do prostoru, kde může dojít k zaplavení modulu vodou pouze výjimečně a krátkodobě;
- v žádném případě neinstalovat moduly do prostor, kde by mohlo dojít k ponoření antény modulu do vody. Anténu modulu je nezbytně nutné umístit tak, aby nemohla být zaplavena vodou. **Provozování modulu s anténou zaplavenou vodou může způsobit trvalé zničení modulu!**

4.2 Stav modulů při dodání

Moduly jsou dodávány ve standardních kartonových krabicích. Moduly jsou standardně dodávány s vypnutým napájením. Výjimku tvoří moduly dodávané již s dodatečným utěsněním silikonovou výplní, které jsou dodávány se zapnutým napájením.

4.3 Skladování modulů

Moduly doporučujeme skladovat v suchých místnostech s teplotou v rozmezí $(0 \div 30) \text{ }^\circ\text{C}$. Pro zamezení zbytečného vybíjení baterie doporučujeme přechovávat zařízení s vypnutým napájením a aktivovat baterii až v průběhu montáže (výjimku tvoří moduly opatřené dodatečným utěsněním - viz odstavec 4.2).

4.4 Bezpečnostní upozornění

Upozornění! Mechanickou a elektrickou montáž a demontáž modulu musí provádět osoba s potřebnou kvalifikací v elektrotechnice.

4.5 Ochrana životního prostředí a recyklace

Zařízení obsahuje lithiovou nenabíjecí baterii. Při likvidaci zařízení je nutné baterii demontovat a likvidovat odděleně od zbytku zařízení v souladu s předpisy pro nakládání s nebezpečnými odpady. Poškozená, zničená nebo vyřazená zařízení nelze likvidovat jako domovní odpad. Zařízení je nutné likvidovat prostřednictvím sběrných dvorů, které likvidují elektronický odpad. Informace o nejbližším sběrném dvoru lze získat na příslušném správním úřadě.

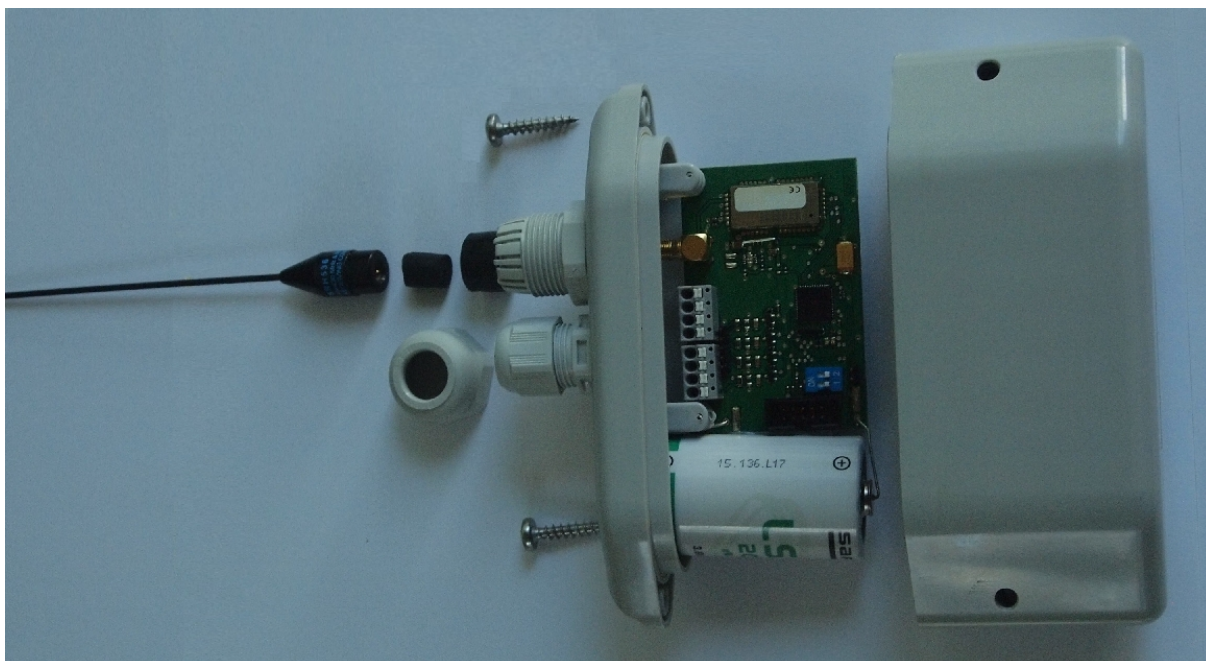
4.6 Montáž modulů

Radiové moduly WB169-R4B jsou uzavřeny v plastových krabicích s krytím IP65 nebo IP68, připravených pro montáž na stěnu nebo trubku. Svorkovnice sběrnice, konfigurační konektor i anténní konektor, jsou umístěny na desce plošného spoje, takže přístup k nim je umožněn pouze po otevření krabice.

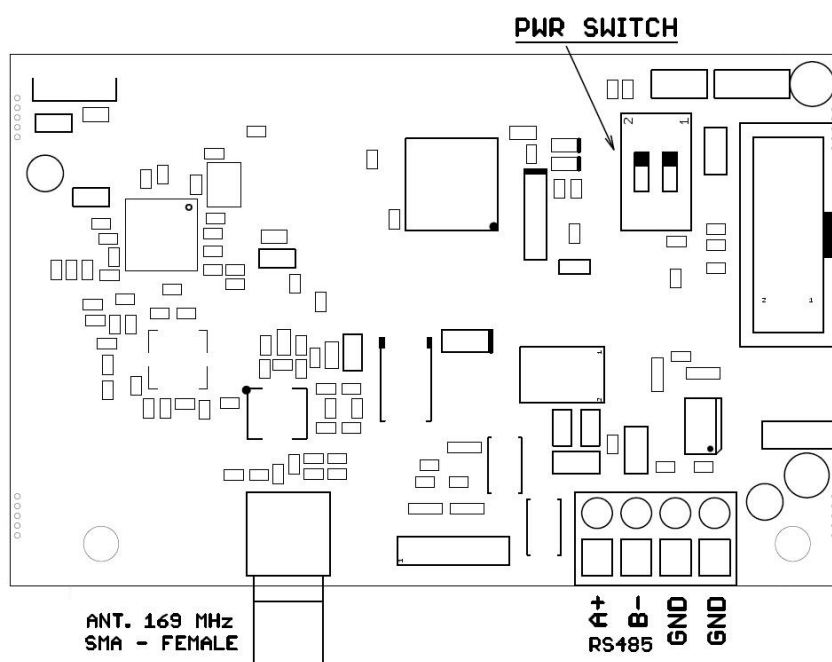
Moduly dodávané již od výrobce s **dodatečným utěsněním silikonovou výplní** (stupeň krytí IP68) mají anténu i vstupný kabel připojeny již při výrobě a dodávají se se zapnutým napájením a přednastavenou konfigurací (dle dohody s výrobcem). Tyto moduly doporučujeme při instalaci a provozu otevírat pouze v nezbytných případech a postupovat při tom s maximální opatrností. Případné úpravy konfigurace modulu s utěsněním doporučujeme provádět pokud možno pouze s využitím zpětného kanálu. Je-li přednastavení konfigurace modulů u výrobce problematické, doporučujeme provést případné utěsnění silikonovou výplní až dodatečně, po provedení montáže modulu a ověření jeho funkčnosti.

Na obrázku 8 je zobrazen modul WB169-R4B rozebraný na jednotlivé komponenty.

Na obrázku 9 je zobrazeno schéma rozmístění elementů na desce plošného spoje s vyznačením umístění vypínače napájení („PWR SWITCH“), konfiguračního konektoru (vpravo vedle vypínače napájení), vstupních svorek („A“, „B“) a anténního konektoru („ANT. 169 MHz“). Vzhled desky plošného spoje se může v závislosti na modifikaci modulu mírně lišit.

Obr. 8: Sestava modulu WB169-R4B s prutovou anténou

Obr. 9: Rozmístění elementů desky plošného spoje modulu WB169-R4B

Krabice se skládá ze dvou dílů:

- základna modulu, ke které je připevněna deska plošného spoje. Je to ta část krabice, na které jsou umístěny kabelové průchodky;
- víko krabice, překrývající desku plošného spoje, s výlisky pro uchycení modulu na podložku.

Montáž modulu provedeme tímto postupem:

- připevníme modul k vhodnému pevnému předmětu (na zeď, k potrubí...) pomocí dvou vrtů, nebo pomocí stahovací pásky. Pro upevnění slouží výlisky po stranách víka krabice. Doporučená poloha při upevnění je taková, kdy základna modulu s kabelovými průchodkami je vespod;
- vyšroubováním dvou šroubů po stranách spodní části krabice (vedle kabelových průchodek) uvolníme kryt modulu a vysuneme základnu z víka (*);

- provlékneme kabely s výstupy od měřičů spotřeby přes kabelové průchodky a připojíme jednotlivé vodiče ke vstupným svorkám modulu. Schéma umístění, označení a polarity jednotlivých svorek je nalepeno na vnitřní straně víka krabice. Ujistíme se, že měřiče jsou připojeny k modulu dle projektového podkladu, nebo si zaznamenejme, které měřiče jsme k modulu připojili;
- k anténnímu konektoru (koaxiální konektor na desce plošného spoje vedle vstupních svorek) připojíme tyčkovou nebo prutovou anténu, nebo anténní kabel od vzdálené externí antény. Anténu nebo kabel protáhneme kabelovou průchodkou, která je přesně naproti anténnímu konektoru;
- přepnutím obou mikro-vypínačů („jumperů“) umístěných na desce plošného spoje vedle konfiguračního konektoru do polohy „ON“ připojíme k modulu napájení. U některých modifikací modulů jsou místo mikro-vypínačů použity běžné skratovací svorky, které je potřebné spojit nasazením zkratovacího konektoru;
- provedeme základní diagnostiku modulu a případně jeho konfiguraci (nastavení parametrů) pomocí kabelu dle postupu, popsaného v části 3 „Konfigurace parametrů modulu“. V případě, že byl modul předkonfigurován v přípravné fázi instalace, provedeme minimálně nastavení konfiguračních parametrů vstupních/výstupních hodnot tak, aby modul odesílal zprávy se správnou hodnotou odečtu.
- utáhneme převlečné matice na kabelových průchodkách, čímž průchodky utěsníme a zajistíme kabely proti nechtěnému vytržení ze svorek;
- vložíme základnu modulu do víka a připevníme šrouby. Při montáži do mokrého prostředí doporučujeme před sešroubováním obou dílů zkontrolovat pryžové těsnění;
- požaduje-li montážní postup nebo interní pravidla zákazníka plombování modulu (jako ochranu před možností ovlivnění), zaplombujeme modul stanoveným způsobem (kupříkladu přelepením spoje mezi oběma díly krabice nalepovací plombou).

*(*) **POZOR!** U modulů s dodatečným utěsněním silikonovou náplní se stupněm odolnosti proti vlhkosti IP68 nový modul při montáži v žádném případě nerozebíráme! Měřiče je v tomto případě potřebné připojit k příslušným vývodům kabelu, který je součástí modulu a konfiguraci modulu je potřebné provést radiovou cestou, nebo pomocí optického převodníku USB-IRDA.*

Obecně platí, že modul má deklarovaný stupeň odolnosti proti vlhkosti (IP65 nebo IP68) pouze za předpokladu, že je řádně smontován a utěsněn. Vodotěsné moduly se stupněm odolnosti IP68 musí být profesionálně utěsněny silikonovou náplní. Při montáži modulů se stupněm odolnosti proti vlhkosti IP65, je potřebné dbát na dodržení těchto zásad:

- aby byly řádně utěsněny obě kabelové průchodky;
- aby místo spojení obou částí krabičky bylo utěsněno nepoškozeným pryžovým těsněním (součást dodávky).

Po provedení montáže zapíšeme stav připojených měřičů spotřeby do montážního protokolu a případně ještě jednou ověříme funkčnost modulu a správnost výstupních hodnot modulu (zda odpovídají údajům na počítadlech měřičů spotřeby), a to nejlépe metodou „end-to-end“, tj. kontrolou zobrazení údajů spotřeby a provozních parametrů modulu přímo v systému pro dálkové odečítání.

Při stanovování délky kabelů mezi měřiči spotřeby a radiovými moduly se řídíme doporučením výrobců měřičů spotřeby.

Při výběru místa instalace modulu, typu a umístění antény a délky anténního kabelu je nutné vzít do úvahy jednak ochranu modulu před možným mechanickým poškozením (instalace mimo provozně exponovaných míst), ale zejména podmínky pro šíření radiového signálu v místě instalace. Tyto podmínky lze buďto určit (odhadnout) empiricky, na základě předchozích zkušeností, nebo provést měření síly signálu pomocí kontrolního vysílače/přijímače.

4.7 Výměna modulů a výměna měřiče

Při výměně modulu z důvodu poruchy na modulu, nebo z důvodu vyčerpání kapacity baterie postupujeme takto:

- byl-li modul zaplombován, před demontáží modulu zkontrolujeme, zda je v pořádku plomba. Porušení plomby řešíme dle interních pravidel platných pro daného zákazníka/projekt;
- vyšroubováním dvou šroubů po stranách spodní části krabice (vedle kabelových průchodek) uvolníme kryt modulu a vysuneme základnu z víka;
- odpojíme kabely od měřičů spotřeby od vstupních svorek a odpojíme anténu od anténního konektoru;
- přepnutím obou mikro-vypínačů („jumperů“) umístěných na desce plošného spoje vedle konfiguračního konektoru do polohy „Off“ (nebo sejmutím zkratovacího konektoru) modul vypneme;
- uvolníme upevňovací šrouby (nebo stahovací pásku), které drží víko krabice na stěně, trubce, či jiné podložce a demontujeme víko;

- zkompletujeme původní modul sešroubováním víka se základnou (*). Modul viditelně označíme jako „vadný“, případně vyplníme příslušný formulář (montážní list) či jinou předepsanou dokumentaci pro výměnu modulu;
- na místo původního modulu připevníme nový modul a postupujeme dále podle postupu, uvedeného v části 4.6. Dbáme zejména na to, abychom správně připojili vstupní kabely (na stejné vstupy, jako na původním modulu) a nastavili správné konfigurační parametry, zejména periodu vysílání a nastavení konfiguračních parametrů vstupních/výstupních hodnot;
- zapíšeme si výrobní číslo a číslo plomby nového modulu a případně i stav mechanických počítadel připojených měřidel;
- je-li to možné, okamžitě zajistíme zavedení nového výrobního čísla do databáze sběrného systému

(* **POZOR!** *Typový štítek s výrobním číslem modulu je na víku modulu, takže základna modulu s víkem musí vždy tvořit nezaměnitelný celek. Vždy musíme dbát na to, abychom zkompletovali správné víko krabice se správnou základnou modulu, proto při výměně modulu zásadně měníme i víko krabice. Správné zkompletování lze zkontrolovat podle pomocného štítku s výrobním číslem, nalepeného na desce plošného spoje.*

Při výměně měřiče připojeného k modulu, kdy důvodem výměny je porucha měřiče, prošlá doba jeho ověření, či jiný důvod na straně měřiče, postupujeme takto:

- byl-li modul zaplombován, před demontáží modulu zkontrolujeme, zda je v pořádku nalepovací plomba. Porušení plomby řešíme dle interních pravidel platných pro daného zákazníka/projekt;
- jedná-li se o modul v provedení IP68 (s dodatečným utěsněním silikonovou výplní), modul nerozebíráme, pouze připojíme nové měřidlo k příslušným vývodům integrovaného kabelu;
- jedná-li se o modul v základním provedení IP65, vyšroubováním dvou šroubů po stranách spodní části krabice uvolníme kryt modulu a vysuneme základnu z víka. Odpojíme kabel od měněného měřiče spotřeby od vstupních svorek, vyměníme měřič spotřeby a připojíme kabel od nového měřiče ke vstupním svorkám;
- provedeme nastavení konfiguračních parametrů vstupních/výstupních hodnot toho vstupu, na kterém došlo k výměně měřiče (*) podle postupu, uvedeného v části 3 „Konfigurace parametrů modulu“. Zkontrolujeme, zda souhlasí odečtené hodnoty odesílané modulem v radiových zprávách s údaji počítadel všech připojených měřičů spotřeby, a to nejlépe kontrolou zobrazení údajů spotřeby a provozních parametrů modulu přímo v systému pro dálkové odečítání;
- provedeme vyplnění předepsané dokumentace pro výměnu měřiče (montážní list), zejména si pečlivě zapíšeme stav mechanického počítadla nového měřiče;
- modul zakrytujeme a utěsníme podle postupu, uvedeného v části 4.6, případně počkáme na provedení prvního odečtu.

(* **POZOR!** *Nový měřič spotřeby může mít jiné nastavení výstupu než původní měřič, a to i v případě, kdy se jedná o měřič stejného typu od stejného výrobce. Nastavení výstupních hodnot se mohou vzájemně lišit i mezi různými modifikacemi stejného typu měřiče.*

4.8 Demontáž modulu

Při demontáži modul otevřeme, odpojíme kabely, demontujeme víko krabice ze zdi, stropu, či jiné podložky. Vypneme baterii a opět modul zkompletujeme (nasadíme víko na krabici). Modul po demontáži řádně označíme jako demontovaný a vyplníme patřičnou dokumentaci, předepsanou pro tento případ interními předpisy. Je-li to možné, okamžitě zajistíme deaktivaci modulu ve sběrném systému.

4.9 Kontrola funkčnosti modulu

Po uvedení modulu do provozu (nebo po každé opravě a výměně modulu) doporučujeme provést kontrolu funkčnosti jeho vysílání pomocí přijímacího zařízení "Master", kontrolního přijímače, analyzátoru signálu, či jiného vhodného zařízení.

Je-li modul připojen ke vzdálenému sběrnému systému pomocí komunikační brány WB169-RFE, můžeme provést **kontrolu funkčnosti vysílání v režimu „Radar“**. Tuto kontrolu provedeme pomocí WEBového prohlížeče, kterým se přihlásíme na IP-adresu komunikační brány WB169-RFE a prohlédneme si tabulku záznamů přijatých zpráv z okolních modulů, kde ověříme přítomnost záznamy z nainstalovaného modulu WB169-R4B. Při zobrazení tabulky „Radar“ postupujeme tak, že si otevřeme libovolný prohlížeč webových stránek, do pole pro zadání URL adresy zadáme IP-adresu brány ve tvaru „<http://ip-adresa/>“ a spustíme vyhledávání. Existuje-li IP-konektivita mezi počítačem a komunikační bránou, zobrazí se webová stránka „Radar“ dané brány (viz obr. 10), kde se zobrazují záznamy posledních zpráv ze všech zařízení, které vysílají v oblasti radiového příjmu brány s odpovídající frekvencí a komunikačním módem.

IoT WB169 gateway - Internet Explorer
 http://172.16.16.183/ IoT WB169 gateway
 Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené položky Nástroje Nápověda

SOFTLINK IoT & WMbus
 SW & HW Solutions

Gateway WB169

Modules online

On-line modules during last 2 hours Refresh Num. of modules : 9

Device ID	Manuf.	Med.	Ver.	Time	RSSI
22334455	SFT	7	1	před 3 minutami (14-10-15 09:01:18)	-82
81854209	TCH	98	112	před 6 minutami (14-10-15 08:57:33)	-65
63406583	KAM	22	27	před 13 minutami (14-10-15 08:50:52)	-81
81853992	TCH	98	112	před 16 minutami (14-10-15 08:47:30)	-77
12345678	SFT	7	1	před 20 minutami (14-10-15 08:44:19)	-94
81506372	TCH	114	112	před 23 minutami (14-10-15 08:41:13)	-39
11000060	ITR	7	30	před 32 minutami (14-10-15 08:32:12)	-63
12345678	SFT	8	1	před hodinou (14-10-15 08:17:56)	-55
31600904	EFE	7	0	před 2 hodinami (14-10-15 07:04:42)	-89

Obr. 10: Příklad zobrazení tabulky „Radar“ brány WB169-RFE

Záznam každého zařízení se zobrazuje v jednom řádku, kde jsou uvedeny tyto údaje:

- identifikační údaje zařízení
- čas přijetí poslední zprávy od zařízení
- indikace síly radiového signálu, s jakým byla zpráva přijata (RSSI = Received Signal Strength Indicator)

Pokud si zobrazíme tabulku „Radar“ po dostatečně dlouhém čase od uvedení modulu WB169-R4B do provozu (nebo od jeho restartu), měl by se v tabulce „Radar“ objevit záznamy zpráv z měřidel a čidel, připojených k nainstalovanému modulu, včetně ohodnocení kvality přijatého signálu. V tabulce „Radar“ se zobrazují pouze záznamy zachycené komunikační bránou za poslední 2 hodiny.

4.10 Provozování modulu WB169-R4B

Odesílání radiových zpráv provádí modul WB169-R4B zcela automaticky. Vzhledem k tomu, že systém vysílání podle normy Wireless M-BUS neobsahuje žádné ochrany proti vzájemnému rušení při vysílání (kolize signálu, která nastane v případě, kdy vysílají dva moduly najednou), může při provozu velkého počtu odcítacích modulů v jedné radiové síti zcela běžně docházet k dočasným výpadkům dat od některých modulů. Tyto výpadky mohou trvat několik hodin až dnů.

Největší rizika trvalého výpadku vysílání radiového modulu jsou spojená s činností uživatele objektu. Jedná se zejména o tato rizika:

- riziko dočasného nebo trvalého zastínění antény (kupříkladu v důsledku stavebních úprav objektu);
- riziko poškození modulu, anténního kabelu nebo antény při manipulaci s předměty v místě instalace.

Pro eliminaci těchto rizik doporučujeme věnovat velkou pozornost výběru místa instalace modulu a výběru typu a místa instalace antény tak, aby byl nalezen vhodný kompromis mezi kvalitou příjmu signálu a mírou rizika mechanického poškození modulu, anténního kabelu, nebo antény. Samotnou instalaci je potřebné provést pečlivě, s použitím kvalitních kabelů a montážních prvků.

Doporučujeme rovněž pravidelně sledovat funkčnost odečtů měřičů spotřeby, hodnoty teploty procesoru a hodnoty napětí baterie. Tyto údaje umožňují provést preventivní opatření v případě, kdy některý z provozních parametrů je mimo doporučené meze. V případě zjištění nesrovnalosti doporučujeme kontaktovat uživatele objektu instalace a zjištění příčinu anomálie, nebo provést fyzickou kontrolu na místě instalace.

5 Zjišťování příčin poruch

5.1 Možné příčiny poruch zařízení

Při provozu zařízení WB169-R4B může docházet k poruchám, výpadkům funkčnosti, nebo jiným provozním problémům, které lze podle jejich příčiny rozdělit do následujících kategorií:

5.1.1 Poruchy napájení

Modul je napájen z vnitřní baterie s dlouhou dobou životnosti. Přibližná doba životnosti baterie je blíže specifikována v odstavci 1.2 „Použití modulu“. Na dobu životnosti baterie mají vliv okolnosti, podrobně popsané v odstavci 4.1.2 „Riziko předčasného vybití vnitřní baterie“.

Nízké napětí napájecí baterie se zpočátku projeví nepravidelnými výpadky v příjmu dat od daného modulu, později se radiové spojení s modulem přeruší úplně.

Baterie je zapájena na desce plošného spoje a pro její výměnu je nutná demontáž modulu. Výměnu baterie může provádět pouze osoba s odpovídající kvalifikací a zkušenostmi, při pájení baterie nekvalifikovanou osobou hrozí riziko poškození desky plošného spoje modulu. V modulech řady wacoSystem jsou používány pouze nejkvalitnější baterie, které byly pro daný účel pečlivě vybrány a otestovány. V případě výměny baterie uživatelem zařízení musí nová baterie svými parametry (typ, kapacita, napětí, proudové zatížení, samovybíjecí proud...) co nejvíce odpovídat originální baterii, výrobce modulu důrazně doporučuje použít pro výměnu stejný typ baterie, jaký byl v modulu použitý při jeho výrobě.

5.1.2 Poruchy systému

Za poruchu systému se považují zejména poruchy procesoru, paměti, vnitřního napájení, či jiné fatální poruchy, které způsobí úplnou nefunkčnost zařízení. Je-li zařízení ve stavu, kdy baterie má správné napětí a nevykazuje žádné známky vybití a zařízení přesto nekomunikuje přes konfigurační port, nereaguje na žádné konfigurační příkazy a tento stav se nezmění ani po provedení restartu modulu odpojením a opětovným připojením baterie, jedná se pravděpodobně o poruchu systému. Provedeme výměnu zařízení dle odstavce 4.7 a následně provedeme nastavení a kontrolu funkčnosti nového (vyměněného) zařízení. Pokud nové zařízení normálně funguje, označíme původní modul jako vadný a zaznamenáme údaje o výměně do provozní dokumentace podle interních pravidel.

5.1.3 Poruchy vysílače a přijímače

Pokud má napájecí napětí modulu správnou hodnotu, modul komunikuje přes konfigurační port, reaguje na konfigurační příkazy a přesto od něj nepřichází zprávy, příčinou může být porucha spojená s vysíláním nebo příjmem radiového signálu. Typickým příznakem poruch vysílání a příjmu jsou i stavy „částečné“ funkčnosti, které se projevují zejména častými výpadky v příjmu dat od modulu, nebo nefunkčností zpětného kanálu (je-li modul pro příjem zpětného kanálu vybaven).

Příčinou výše popsaných poruch v komunikaci modulu může být nespolehlivý radiový přenos dat, který může být způsoben:

- nesprávným nastavením radiových parametrů modulu, zejména frekvenčního kanálu, módu, nebo vysílacího výkonu;
- trvalým nebo dočasným zastíněním signálu v důsledku stavebních úprav objektu, nebo v důsledku provozu v daném objektu (pohyb mechanismů, strojů, automobilů v blízkosti zařízení);
- trvalým, periodickým, nebo nepravidelným radiovým rušením radiové sítě parazitním signálem z vnějšího zdroje (provoz jiného systému ve stejném radiovém pásmu, průmyslové rušení);
- nízkou úroveň vysílacího signálu, způsobenou nesprávným nastavením výkonu vysílače, nebo poruchou vysílače;
- porucha přijímače, která způsobuje nefunkčnost zpětného kanálu;
- poškozením antény nebo anténního kabelu (pouze u typů modulů s externí anténou).

Pokud se projevují výše popsané příznaky nespolehlivého radiového přenosu, postupujeme při vyhledávání a odstraňování příčin problému takto:

- provedeme vizuální kontrolu místa instalace modulu a zjistíme, zda v objektu nedošlo ke stavebním úpravám, nebo jiným změnám, které by mohly mít vliv na šíření radiového signálu. Případné negativní dopady takových změn a úprav řešíme organizačně, nebo změnou uspořádání prvků radiové sítě (redesign sítě);

- u modulů s externí anténou provedeme vizuální kontrolu antény a anténního kabelu, případně i výměnu těchto komponentů za jiné komponenty s ověřenou funkcí;
- provedeme kontrolu nastavení konfiguračních parametrů modulu (zejména parametrů dle odstavce 3.3.8) a kontrolu funkčnosti modulu dle odstavce 4.9;
- provedeme výměnu modulu dle odstavce 4.7 a následně provedeme nastavení a kontrolu funkčnosti nového (vyměněného) modulu dle odstavce 4.9;
- pokud po provedení výměny za okolností popsaných v předchozím bodě nefunguje správně ani vyměněný modul, může být příčinou problému lokální radiové rušení, nebo je příčina v konfiguraci modulu, kterou se nám nepodařilo odhalit. V tomto případě se obrátíme se žádostí o pomoc nebo podporu na výrobce, nebo jinou znalou osobu.

O tom, zda modul vysílá s přiměřenou úrovní vysílacího signálu, se můžeme přesvědčit i tak, že provedeme kontrolní příjem signálu pomocí kontrolního přijímače, pochůzkového systému, nebo analyzátoru radiového provozu ze vzdálenosti se zaručenou dobrou úrovní signálu (kupříkladu ze sousední místnosti). Pokud přijmeme od daného modulu zprávu s přiměřenou úrovní signálu (podobnou, jako od jiných modulů za srovnatelných podmínek), příčinou je nedostatečný příjem signálu v místě instalace přijímacího zařízení. K zeslabení signálu může dojít kupříkladu vlivem změny polohy modulu (přemístění, pootočení...), změny polohy antény, změny úrovně okolních rušivých signálů, nebo vlivem stavebních úprav v objektu (instalace mříže, umístění kovového předmětu do blízkosti radiového modulu...). Stejný vliv mohou mít i obdobné změny na straně přijímacího zařízení (komunikační brány). Problémy tohoto typu vyřešíme změnou uspořádání prvků radiové sítě tak, aby signál v místě příjmu při běžném provozu byl dostatečný.

5.1.4 Poruchy komunikace po datové sběrnici

Poruchy datové sběrnice se projevují úplnou nebo částečnou nefunkčností komunikace po sběrnici. Modul s nefunkční datovou sběrnici komunikuje přes konfigurační port, reaguje na konfigurační příkazy, ale do radiové sítě neprochází zprávy ze všech nebo některých zařízení (měřidel, čidel) na „jeho“ sběrnici. V některých případech může docházet k částečné nefunkčnosti komunikace po sběrnici, kdy se projevují buďto časově omezené výpadky, nebo nefunguje komunikace po sběrnici pouze s některými zařízeními (měřidly, čidly).

Poruchy a výpadky komunikace po datové sběrnici mohou být způsobeny těmito příčinami:

- nesprávným nastavením komunikační rychlosti pro komunikaci s daným zařízením;
- mechanickým poškozením kabelu sběrnice;
- poruchou linkového zesilovače modulu;
- snížením přenosových vlastností sběrnice v důsledku změn a úprav sběrnice (přidání dalšího zařízení, změna pořadí, výměna kabelu, připojení nebo odpojení ukončovacího odporu...);
- rušením modulace elektrického signálu ve sběrnici indukci rušivého signálu do kabelu sběrnice, nebo problémy způsobené vysokým rozdílem potenciálů zařízení na sběrnici.

Doporučení: *Obecné problémy s přenosovými vlastnostmi sběrnice, popsané v posledních dvou bodech, se projevují zejména u sběrnice s velkou celkovou délkou a s vysokým počtem připojených zařízení. Hledáním příčin a odstraňováním poruch tohoto typu doporučujeme pověřit odborníka s příslušnými znalostmi, který má zkušenosti s provozem daného typu sběrnice.*

Je-li podezření, že případný provozní problém se sběrem dat ze zařízení na vzdálené datové sběrnici může být zapříčiněn poruchou komunikace po datové sběrnici, nejdříve se ujistíme, zda je sběr dat nastaven správně na logické a aplikační úrovni, zejména zda je správně nastavena identifikace (adresace) jednotlivých prvků v centrálním systému sběru dat. Je-li potvrzena správnost nastavení identifikace jednotlivých zařízení, postupujeme při vyhledávání a odstraňování příčiny problému s funkcí datového propojení s připojeným měřidlem/čidlem takto:

- vizuálně zkontrolujeme správnost připojení sběrnice kabelu od daného měřidla/čidla k modulu a prověříme neporušenost kabelu pomocí ohmmetru. Pokud kabel vykazuje známky poškození, nebo je nefunkční, provedeme jeho opravu nebo výměnu;
- pokud je kabel sběrnice nepoškozený a zprávy z jiných zařízení na sběrnici přichází do centrálního systému v pořádku, zkontrolujeme soulad nastavení komunikační rychlosti sběrnice pro dané zařízení s nastavením komunikační rychlosti daného zařízení (viz popis nastavení parametru "ispeed" v odstavci 3.3.4, 3.3.5, nebo 3.3.6);
- pokud je sběrnice fyzicky funkční, nastavení komunikačních rychlostí modulu WB169-R4B pro jednotlivá zařízení je správné a v souladu s nastavením jednotlivých měřidel/čidel, ale komunikace po sběrnici přesto nefunguje, je modul pravděpodobně vadný a je nutné provést jeho výměnu dle odstavce 4.7;

Správnost načítání dat od jednotlivých zařízení na sběrnici si můžeme ověřit pomocí příkazu "iread" (viz odstavce 3.3.3 „Příkazy skupiny „System commands“ pro diagnostiku zařízení“).

5.2 Postup při určení příčiny poruchy

Při zjišťování pravděpodobné příčiny poruchy postupujeme takto:

1. Nenačítají-li se data z obou zařízení (měřidel/čidel) umístěných na lokálním segmentu sběrnice modulu WB169-R4B, doporučujeme prověřit funkčnost jednotlivých subsystémů modulu v tomto pořadí:
  - prověřit funkčnost napájení dle odstavce 5.1.1 „Poruchy napájení“
  - prověřit funkčnost systému dle odstavce 5.1.2 „Poruchy systému“
  - prověřit funkčnost sběrnice dle odstavce 5.1.4 „Poruchy komunikace po datové sběrnici“
  - prověřit funkčnost vysílání a příjmu dat dle odstavce 5.1.3 „Poruchy vysílače a přijímače“
2. Nenačítají-li se data pouze z jednoho zařízení (měřidla nebo čidla) připojeného ke sběrnici modulu, doporučujeme prověřit funkčnost jednotlivých subsystémů modulu v tomto pořadí:
  - prověřit funkčnost samotného měřidla, nebo čidla
  - prověřit správnost nastavení adresy daného měřidla/čidla v konfiguraci centrálního systému sběru dat a sběrníkovou adresu měřidla/čidla v modulu WB169-R4B
  - prověřit funkčnost sběrnice dle odstavce 5.1.4 „Poruchy komunikace po datové sběrnici“

UPOZORNĚNÍ: Modul WB169-R4B je spolehlivé zařízení relativně jednoduché a odolné konstrukce, takže je velká pravděpodobnost, že jeho případná porucha je způsobena vnějšími okolnostmi instalace, zejména mechanickým poškozením, vniknutím vlhkosti, předčasným vybitím baterie, nebo napěťovými pulzy v datové sběrnici. Při každé výměně modulu z důvodu poruchy doporučujeme podle možností ověřit, zda příčinou poruchy nebyla jedna z těchto okolností a případně provést opatření k její eliminaci.

6 Závěr

Tento manuál je zaměřen na popis, parametry a možnosti konfigurace radiových modulů typu WB169-R4B, vysílajících dle standardu Wireless M-BUS (EN 13757-3/EN 13757-4) pro pásmo 169 MHz, které jsou součástí produktové rodiny **wacoSystem** firmy SOFTLINK. Další informace o modulech typové řady WB169, WB868 (Wireless M-BUS), WM169, WM868 (WACO), nebo WS868 (Sigfox) najdete na webových stránkách výrobce:

www.wacosystem.com
www.softlink.cz

V případě zájmu o jakékoli informace, související s použitím radiových modulů řady WB169, WB868, WM868, WS868 či jiných zařízení výrobce SOFTLINK pro oblast telemetrie a dálkového odečítání měřičů spotřeby, se můžete obrátit na výrobce:

SOFTLINK s.r.o., Tomkova 409, 278 01 Kralupy nad Vltavou, Česká republika,
Telefon.: +420 315 707 111, e-mail: sales@softlink.cz, WEB: www.softlink.cz.